CELJSKI tednik

CELJE
16. AVG. 1957
L. VIII. ŠT. 31
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Šmarje nekoč in danes

8. avgust občinski praznik — Lep gospodarski dvig

Šmarje pri Jelšah, središče kmečke občine, praznuje vsako leto 8. avgusta svoj občinski praznik. Pred trinajstimi leti je bilo, ko so partizanske enote izvedle obsežnejši napad na okupatorja, ki se je vgnezdil v lepem šmarskem trgu. Toda čas beži. Šmarje je pretrpelo, Šmarje je kot mnogo slovenskih krajev plačalo za svobodo velik krvni davek. Danes Šmarčani delajo v želji, da bo vedno lepše.

Takole praznujejo Šmarčani vsako leto svoj občinski praznik.

8. avgust ni samo praznik, ki spominja na težko borbo in žrtve, to je obenem dan, ko se manifestira življenje Šmarja danes. Že vsa leta sem smo opazovali proslavljanje njihovega občinskega praznika, toda letošnji je bil najlepši. V paradi mladine, pripadnikov predvojaške vzgoje, konjenikov, članov »Partizana«, motoristov, lovcev, zadružnikov in delavcev je bilo nekaj zanosnega in prisrčnega. V vsem je bila prikazana gospodarska in kulturna rast Šmarja. In prav v tem se nam dozdeva največji pomen praznika, ko vidimo, da se iz leta v leto veča kraj z novogradnjami, da se doslej vse preveč pasivno kmetijstvo mehanizira, da je izobraževalno-kulturno delo vedno krepkejše. Mala kmečka občina se žilavo bojuje s težavami in videti je, da zmaguje. Saj je zmogla v preteklem gospodarskem letu samo za ureditev šolskih zgradb investirati okrog 7 milijonov. Zgradila je učiteljska stanovanja v Virštanju, komfortna stanovanja v Šmarju, obnovila šolo na Sladki gori, v Šentvidu, zdaj pa obnavlja šolo v Olimju in razširja gimnazijske prostore v Šmarju. Elektrificirala je Slake pri Podčetrtku, Sv. Emo, Sotensko in Sodno vas, zgradila cesto Šmarje—Zadrže. Ustanovila Zdravstveno postajo v Podčetrtku in uredila za šmarsko lastne prostore. Za vse to je bilo potrebno šteti milijone.

Kmetijstvo in mlekarstvo napredujeta. Zadruga v Pristavi je letos dosegla 45 q, zadruga v Šmarju pa 42 q donosa pšenice. S skupinskim obnavljanjem vinogradov in sadovnjakov pa bo v prihodnjih letih potrojen pridelek vina in sadja.

Industrije v šmarski občini skoraj ni. Tik pred obratovanjem je tekstilni objekt »Šmarteks«, kjer bodo izdelovali brisače, kopalne rjuhe, namizne prte in dekorativno blago. Občinski možje se trudijo in iščejo vire dohodkov. Videti je, da s svojo ekonomsko politiko uspevajo. Prav neumestno je bilo slišati, da bi se občina morala priključiti drugam, saj je občinski odbor izvršil svojo dolžnost v cilju gospodarskega in kulturnega razvoja občine v polni meri. Obstoj šmarske občine pa je z gradnjo obsotelske železnice, ki veže široki predel ob Sotli geografsko in ekonomsko k Celju, še bolj utemeljen, saj se tako vse prometne žile stekajo skozi Šmarje.

Pogovor o kreditih za obnovo na Kozjanskem

Za področje krajevnih odborov Drenska reber, Lesično in Zagorje je bil v šoli na Pilštanju sestanek vojnih pogorelcev, ki sta se ga udeležila zastopnika okraja in predsednik občine Kozje. Čeprav je poteklo dvanajst let od ustanovitve obnovitvenih zadrug in je bila zlasti prvih šest let obnova v največjem razmahu, je še vedno nekaj oškodovancev, ki si svojih domačij še niso v polnem obsegu obnovili. O tem je bilo dosti govora, še več pa o vračanju starih kreditov izza prvih let obnove. Nekaterim so odpisali večje, drugim manjše zneske, kakršno je bilo pač gospodarsko in socialno stanje zadolženega.

Na sestanku so govorili tudi o izrednem kreditu, ki je bil za obnovo odobren pred leti in je prvi obrok že zapadel v plačilo. Domenili so se, da bo posebna občinska komisija pretresala posamezne primere, stare in nove, ki jih bodo prijavili prizadeti dolžniki. Za plačilne olajšave bo merilo, kako je kdo izkoristil odobreno posojilo, njegovo gospodarsko stanje, upoštevali bodo tudi elementarne nezgode, bolezni in drugo zlo, ki je pognalo dolžnika v gospodarsko stisko.

Na rednem odplačevanju obročnih deležev bo v okviru zmogljivosti vsekakor treba vztrajati. Ta vračila se bodo stekala v sklad za obnovo. Iz njega bodo črpali nova posojila oškodovanci, ki še obnove svojih poslopij niso končali. Denar bo potemtakem prihajal iz obnove in odhajal v obnovo.

MED PRVIMI V KONJIŠKI OBČINI

Med prvimi so to nedeljo imeli na področju konjiške občine polletni občni zbor člani sindikalne podružnice **Kostroj.** Poleg poročil odbora podružnice je bil podan tudi polletni obračun podjetja. O delu in nalogah kongresa DS pa je poročal delegat kovinarjev celjskega okraja tov. Bojan Leskovar iz TKO Zreče. Udeležba na zboru je bila dokaj dobra.

Kitajska kmetijska delegacija v celjskem okraju

Konec minulega tedna je celjski okraj obiskala devetčlanska kmetijska delegacija Ljudske republike Kitajske pod vodstvom ministra za kmetijstvo g. *Liao Lu Yena.* Na obisku v celjskem okraju so si kitajski gostje ogledali nekaj kmetijskih posestev, zavodov in podobno, kjer so se v prvi vrsti seznanili z delom in problematiko naših zadružnih organizacij. Prvi sprejem kitajskih gostov je v prostorih poslovne zveze v Žalcu pripravil predsednik Okrajne zadružne zveze tov. *Franc Lubej.* Razen članov kitajske delegacije ter sekretarja za kmetijstvo LRS inž. *Tineta Mastnaka* so se sprejema udeležili še sekretar OK ZKS v Celju *Franc Simonič,* predsednik OLO v Celju *Riko Jerman,* podpredsednik *OLO Miran Cvenk,* podpredsednik OO SZDL *Jakob Žen,* nadalje sekretar OO SZDL *Stane Sotlar,* direktor Hmezad *Mišo Bobovnik* in drugi. Po pozdravu in dobrodošlici, ki jo je v imenu domačinov izrekel tov. Lubej, se je razvil precej zanimiv razgovor o delu in razvoju naših zadružnih organizacij, zlasti pa še o proizvodnji hmelja in podobno. V tem razgovoru so se kitajski gostje živo zanimali za sleherno podrobnost iz dela in prakse naših kmetijskih zadrug ter vse to primerjali z vlogo njihovih kmetijskih zadrug. Po izjavah, ki so jih dajali na tem razgovoru in tudi pozneje, je bilo več kot očitno, da je organizacija našega kmetijskega zadružništva napravila na visoke goste lep vtis.

Po obisku in razgovoru v dvorani poslovne zveze v Žalcu so kitajski gostje obiskali Inštitut za hmeljarstvo in posestvo Vrbje pri Žalcu. Po kosilu, ki ga je gostom na čast priredil predsednik OLO Celje Riko Jerman v hotelu Evropa, so člani kmetijske delegacije iz Kitajske obiskali Veterinarski zavod, zatem pa še velenjski rudnik lignita in Novo Velenje. Svoj obisk na področju celjskega okraja so zaključili z ogledom termoelektrarne v Šoštanju.

Delegacija si ogleduje na posestvu Inštituta za hmeljarstvo letošnjo rast hmelja. Tretji od desne je kitajski minister za kmetijstvo Liao Lu Yen.

Presenetljivo bogata žetev

15 tekmovalnih skupin v okraju: Povpreček 34 centov na hektar

KMETIJSKE ZADRUGE:

PRISTAVA 4960 kg
PONIKVA 3920 kg
ŠMARJE 4300 kg

Letošnja akcija za dvig kmetijske proizvodnje tudi v našem okraju ni šla brez uspehov mimo. Poleg številnih agrotehničnih izboljšav, ki so jih kmetje v okviru kmetijskih zadrug podvzeli za izboljšanje proizvodnje in hektarskih donosov, je svoj delež k temu naglemu vzponu pripomoglo tudi tekmovanje za večjo hektarsko proizvodnjo posameznih kmetijskih kultur.

Te dni je okrajna tekmovalna komisija zbrala vse rezultate tekmovanja za večji donos pšenice. Dasiravno je letošnje vreme (zlasti sneg v maju) nekoliko nagajalo tekmovalcem in vsekakor znižalo uspehe njihovega prizadevanja, smo lahko upravičeno veseli dejstva, da so malone vse tekmovalne skupine dosegle zelo visok hektarski donos. Pri tem tekmovanju je 15 skupin pridelalo na 451 ha njiv v povprečju 34 centov pšenice na 1 ha. Kot je bilo v navodilih predvideno so kmetijske zadruge sestavile skupine, od katerih je vsaka tekmovala na površini, ki je znašal nad 30 ha. Večina kmetijskih zadrug je imela po eno skupino, medtem ko je zadruga v Kalobju imela tri, zadruga v Ponikvi pa dve skupini.

Najboljše, če ne celo presenetljive, uspehe so dosegle skupine v zadrugah *Pristava, Šmarje in Ponikva.* V zadrugi Pristava so na 30,63 ha pridelali malo manj kot 50 centov pšenice na 1 hektar, v zadrugi Šmarje 4300 kg, v zadrugi Ponikva pa je prva skupina dosegla nekaj manj kot 40 centov. Nagrade: KZ Pristava 700.000, KZ Šmarje 600.000 in prva skupina KZ Ponikva 400.000 din.

Ostale skupine so se zvrstile takole: KZ *Velenje* je na 30 ha pridelala 35 centov pšenice in prejela 300.000 din nagrade, medtem ko je *prva skupina zadruge Kalobje* dosegla 36 centov in 60 kg na ha ter dobila enako nagrado. 30 centov na ha je dosegla tudi *zadruga Bistrica ob Sotli* in dobila tudi 300.000 din nagrade.

Kmetijska zadruga *Sv. Peter pri Medvedjem selu* je pridelala 34 centov in 50 kg na ha ter za nagrado prejela 200.000 din. Po 150.000 din nagrade dobijo naslednje skupine kmetijskih zadrug: *KZ Imeno* (3050 kg na ha), *KZ Konjice* (3040 kg), skupina II *KZ Kalobje* (3030 kg), *KZ Braslovče* (3160 kg), *KZ Petrovče* (3040 kg).

Po 100.000 din nagrade so si zaslužile skupine v naslednjih treh zadrugah: *KZ Celje* (2840 kg), skupina III *KZ Kalobje* (2820 kg) in skupina II *KZ Ponikva* (2800 kg).

Da bi mesto bilo lepo in prijetno

V Celju je v zadnjem času na vseh koncih in krajih opaziti nenavadno vrvenje. Popravljajo ceste, urejujejo parke, grade nove, lepe hiše... Celje 1957 je pred vrati! Vse mesto se pripravlja na čim lepšo in veličastnejšo predstavitev svoje gospodarske, kulturne in športne dejavnosti. Celje 1957 je nekak neuraden praznik, manifestacija naporov, uspehov in načrtov vseh prebivalcev.

Nedvomno je, da so dela pri olepšavi mesta v zadnjem času zaradi razstave pospešena, pripomniti pa je treba, da niso kampanjska, temveč samo del obsežnega, večletnega načrta, ki bo lice našega mesta popolnoma spremenil. Da je to res, zgovorno pričajo pred kratkim asfaltirane ceste, množica novih hiš in parki v Gaberju, pred trgovskim konzorcijem, novim upravnim poslopjem Tovarne emajlirane posode, bolnišnico in še dosti drugih, sicer majhnih a za stilno enotno podobo mesta zelo važnih stvari.

Z gotovostjo lahko pričakujemo, da se bo Celje dostojno pripravilo za svojo največjo letno manifestacijo in da se bo čez leto ali dve že lahko imenovalo »mesto belo, lepo, polno sonca in zelenja«.

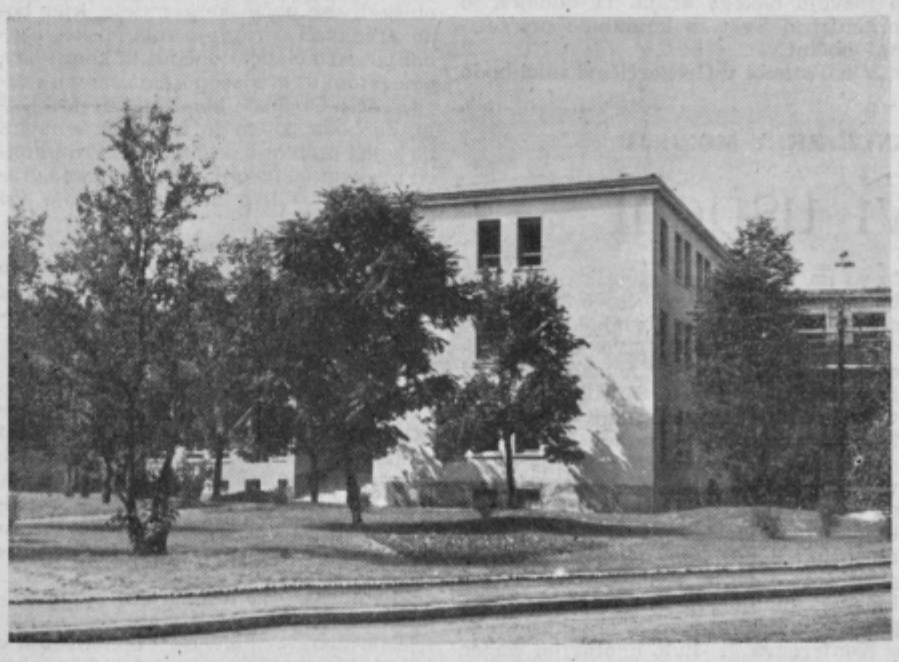

V poslopju zdravstvenega doma v Celju, ki bo te dni dograjen, bo negospodarski del razstave »Celje 1957«.

Motorna kolesa se bodo pocenila

V zadnjem času vidimo vedno več motornih koles na naših cestah in marsikoga še miče, da bi si ga nabavil. Cene so še vedno skoro nedostopne in le srečniki si jih lahko nabavijo brez kreditov. Zato pa nas toliko bolj zanima, ali so izgledi, da bi se motorna vozila v bližnji bodočnosti pocenila.

V naši državi že več tovarn izdeluje motorna kolesa. Tovarna »Tito« v Vogošču pri Sarajevu je ena med tistimi novimi tovarnami, ki ima dokajšnje možnosti, da konkurira sedanjim cenam motorjev na našem tržišču. Tudi tovarna »Tomos« misli na znižanje cene, saj sklepa koprodukcijske pogodbe z našimi tovarnami le na tej osnovi, da plača za izdelek, ki bi v inozemstvu stal 1 dolar, 600 dinarjev. Tako se nam ob pregledu dolarskih cen NSU motorjev odpre dokaj obetajoča perspektiva.

Dolarska cena novega NSU mopeda tovarne »Tito«, ki se bo vsak čas pojavil na našem tržišču, bo znašala 89 dolarjev — ali v našem denarju 53.400 dinarjev.

CELJE 1957

24. avgusta 4. septembra

RAZSTAVE: industrije, kmetijstva, obrti, šolstva, zdravstva, Ljudske tehnike, trgovine, kulturne, športne in zabavne prireditve.

Na razstavi se bodo industrijske šole posebej izkazale

V pravkar dograjenem traktu bodočega Zdravstvenega doma za traktom poslopja občinskega ljudskega odbora bo bržčas pestrost razstavnih paviljonov največja. Ker bodo industrijska podjetja razstavljala v Gaberju, kmetijstvo pa na Lavi, bo to poslopje sprejelo pod streho najrazličnejše razstavljalce, predvsem iz ustanov in društev.

Brez dvoma, tako vsaj obeta seznam predvidenih razstavnih predmetov, bo posebne pozornosti vreden paviljon Ljudske tehnike. V okviru tega dela razstave bodo pokazali svoje znanje in uspehe tudi gojenci industrijskih šol našega okraja. Razstavljali bodo gojenci industrijskih kovinarskih šol Tovarne emajlirane posode, Železarne Štore, Industrijske steklarske šole iz Rogaške Slatine, nadalje mladi člani organizacij Ljudske tehnike iz raznih podjetij, kot »Idro« in drugi.

Navedli bomo nekaj najpomembnejših izdelkov teh mladih ljudi:

Gojenci Industrijsko kovinarske šole Tovarne emajlirane posode bodo med drugim razstavili brusilni stroj za brušenje nožev pri grafičnih strojih, nadalje moderno operacijsko mizo za potrebe celjske bolnišnice ter vrsto drugih izdelkov.

Gojenci iz Štor bodo presenetili obiskovalce s celo vrsto različnih strojev, ki so jih izdelali v svoji delavnici. Večinoma bodo to stroji, ki jih potrebujejo naša industrijska podjetja za izboljšanje svoje proizvodnje, kot za tovarno »Aero«, Tovarno organskih barvil, za »Volno« Laško in podobno.

VELIK DEL RAZSTAVE BO ZAVZEMALA ZDRAVSTVENA DEJAVNOST

V isti stavbi bodo tudi paviljoni, kjer bodo prikazali najrazličnejše dosežke s področja naše zdravstvene službe, predvsem pa bodo interesantni oddelki, kjer bodo prikazovali nujnost zdravstvene in delovne zaščite naših delovnih ljudi, oddelek, kjer bo prikazano vse, kar spada pod tehnično zaščito dela itd. Zdravstvo bo s številnimi grafikoni in prikazi pokazalo razvoj zdravstvene službe, zlasti tiste, ki je neposredno povezana s proizvodnjo.

V tem okviru bo v posebnem oddelku Tajništvo za notranje zadeve razstavilo tudi svoj »prebogat« material o prometnih nesrečah, s tem pa združilo najvažnejša navodila za izboljšanje stanja v našem prometu, ki spričo vedno večjega razvoja terja mnogo več pozornosti in poduka delovnim ljudem.

RAZSTAVA KULTURNE DEJAVNOSTI

Poseben oddelek bo namenjen kulturni dejavnosti našega mesta. Brez dvoma bo prava kulturna atrakcija razstava grafik največjih mojstrov preteklosti in sedanjega časa. Istočasno bodo razstavljali svoja dela celjski akademiki, slikarji in kiparji, nadalje likovniki-amaterji, poseben kotiček pa bo posvečen celjskim literarnim delavcem. Tu bodo pokazali dela pisateljev, pesnikov, znanstvenikov in drugih literarnih ustvarjalcev iz preteklosti in današnjih dni. En oddelek pa bo posvečen Albertu Sirku ob 10-letnici njegove smrti. To bo retrospektivna razstava njegovih del.

Nadalje bo marsikatero zanimivost obiskovalcem odkril oddelek, kjer bodo razstavljene posebnosti iz zelo starega mestnega arhiva.

Novozgrajeno upravno poslopje Tovarne emajlirane posode, kjer bo gospodarski del razstave.

LOVCI, RIBIČI, KINO IN ŠE MARSIKAJ

Celjski lovci bodo svoj prostor napolnili s svojimi trofejami, med temi bodo tudi tiste, ki so lani na svetovni razstavi v Düsseldorfu dobile najvišje nagrade. Ribiči bodo uredili akvarije z živimi sladkovodnimi ribami. Pričakujemo tudi njihov oster protest proti onesnaženju Savinje in drugih voda. Svoj kotiček bodo uredili tudi esperantisti, medtem ko bo brez dvoma zanimiva razstava celjske podružnice »Društva narodov«.

Zelo zanimiv bo urbanistični načrt za izgradnjo Štor, ki bo podprt s študijskimi detajli, ob katerem bodo obiskovalci lahko videli ves potek del in študij, da pride do dokončnega načrta o razvoju nekega kraja. Ta oddelek je organiziral Svet za komunalo pri celjski občini.

V isti stavbi v Gregorčičevi ulici bodo uredili tuđi malo kinodvorano, kjer bodo vrteli ozke filme esperantisti, Ljudska tehnika in drugi.

VELIKA MODNA REVIJA

V okviru prireditve »Celje 1957« bo na dan 2. septembra v Celju (dvorana kina Union) najmanj troje predstav velike modne revije. Na tej reviji bomo lahko videli nad 60 modelov. Sodeluje okoli 30 celjskih podjetij in obrtnih obratov. Program bo dopolnjeval bogat kulturni spored. Sodelovali bodo člani najuglednejših kulturno umetniških ustanov naše republike.

Seznam razstavljalcev na razstavi „Celje 1957“

Metka, Celje; Tovarna odej, Škofja vas; Volna, Laško; Tekstilna tovarna, Prebold; Tovarna nogavic, Polzela; Tekstilna tovarna, Šempeter; Juteks, Žalec; Toper, Celje; Vrvica, Celje.

Kovinska industrija
Tovarna emajlirane posode, Celje; Tovarna tehtnic, Celje; Idro, Celje; Tovarna žičnik izdelkov, Celje; Tov. kov. orodja, Zreče; Kovinsko podjetje, Žalec; Kostroj, Slov. Konjice; Alpos, Šentjur; Tov. kovin. izd. in liv., Vitanje; Goran, Zagreb; TAM, Maribor; Imopl, Slov. Bistrica.

Rudarstvo — metalurgija
Rudnik lignita, Velenje; Rudnik, Zabukovca; Rudnik, Laško; Pesek — Bentonit, Store; Železarna, Store; Cinkarna, Celje.

Kemična industrija
Tovarna organskih barvil, Celje; Aero, Celje; Stol, Celje; Keram, industr., Liboje; Kemična ind., Mozirje; Steklarna, Rog. Slatina.

Gradbena industrija
Beton, Celje; Stavbenik, Celje; Savinjgrad, Celje; Celjske opekarne; Opekarna, Ljubečna; Opekarna, Ložnica Žalec; Opekarna, Loče; Apnenik, Pečovnik.

Lesna industrija
Lip Savinja, Celje; Tovarna pohištva, Polzela; Lesna galanter., Rim. Toplice; Lip, Konjice; Lip Mestinje; Lip, Šentjur; Lip, Nazarje; Lesno podjetje, Šempeter; Lik, Soštanj; Papirnica, Višnja vas.

Usnjarska industrija
Konus, Konjice; Tov. usnja, Soštanj; Tov. usnja, Rečica.

Razno
Termoelektrarna, Soštanj; Termoelektrarna, Velenje; Elektro, Celje; Mlinsko podjetje, Celje; Pivovarna, Laško; Celeia sad, Celje; Celjska tiskarna, Celje; Mestna hranilnica, Celje; Galanterija, Soštanj; Plinarna Vodovod, Celje.

Trgovina
Volna, Celje; Ljudski magazin, Celje; Tkanina, Celje; Manufaktura, Celje; Kovinotehna, Celje; Železninar, Celje; Avtomotor, Celje; Elektro radio, Celje; Jugotehnika, Celje; Jadran, Celje; Kristalija, Celje; Usnje, Celje; Potrošnik, Celje; Naša knjiga, Celje; Tobak (Tob. tov. Ljubljana); Koloniale živila, Celje.

Obrt
Kolarstvo, Petrovče; Kovinsko podjetje, Celje; Finomehanika, Celje; Klinar Miloš, Celje (ključ.); Pristovšek Miloš, mizar; Cevljarstvo, Celje; Vulkanizacija, Celje; Grobelnik Dominik, finomeh.; Fotolik, Celje; Miz. podj. Oprema, Celje; Planinšek Anton, ključ., Celje; Kerin Franc, mizar, Celje; Jaklič Franc, torbar, Celje; Tapetništvo, Celje; Javoršek Ignac, ključ., Celje; Elektro radio, Konjice; Mesnine, Celje; Jurkovič Alojz, kolar, Celje; Cevljarna, Petrovče; Felicijan Kranjc, lončar, Vojnik; Avtoobnova, Celje; Cementnine, Celje; Tomažin Dom., klobuč., Celje; Dolžan Franjo, klepar, Celje; Zlatarna, Celje; Aurea, Celje.

Rekapitulacija
Tekstilna industrija 9; Kovinska industrija 12; Rudarstvo — metalurgija 6; Kemična industrija 6; Gradbena industrija 8; Lesna industrija 10; Usnjarska industrija 5; Razno 10; Trgovina 16; Obrt 26; skupaj 106.

Tudi zavod za pospeševanje gospodinjstva bo razstavljal

Zadnji hip se je v seznam razstavljalcev »Celje 1957« vpisal tudi Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Celju, ki bo v svojih lastnih prostorih v Celju na Cankarjevi ulici 4 uredil razstavo »Naše sodobno gospodinjstvo«. Ta razstava bo združena tudi s praktičnimi prikazi, kar bodo naše gospodinje in vse, ki se zanimajo za gospodinjstvo prav gotovo toplo pozdravile. Prvotni namen, da bi tudi Zavod za pospeševanje gospodinjstva uredil svoj razstavni prostor v novem traktu Zdravstvenega doma, je bil pozneje sporazumno z razstavnim odborom in Zavodom spremenjen v toliko, da bo prej omenjena razstava v prostorih Zavoda.

Kakor vse ostale razstave, bo tudi ta odprta v soboto, 24. avgusta ob 11. uri dopoldne.

RADIO CELJE BO IMEL POSEBNE ODDAJE »CELJE 1957«

V dnevih razstave, to je od 24. avgusta do 4. septembra, bo imel radio Celje poleg rednega in običajnega programa še posebne oddaje, ki bodo posvečene razstavam in prireditvam »Celje 1957«. Te oddaje bodo ob delavnikih od 10.10 do 10.40 ure, ob nedeljah pa v času od 12.00 do 13.00.

PRED VI. KONGRESOM LMS V CELJU

Predkongresno tekmovanje mladine v celjskem okraju

V okviru priprav za VI. kongres LMS je OK LMS Celje poslal pismo vsem občinskim komitejem LMS in delegatom za kongres. V tem pismu pojasnjuje pogoje predkongresnega tekmovanja in zato ga objavljamo, da bo lahko vsa mladina poznala njegovo vsebino, in da bo vedela, kaj mora storiti v dneh pred kongresom.

PISMO
vsem občinskim komitejem LMS in vsem delegatom VI. kongresa Ljudske mladine Slovenije

Sklep Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije, da bo VI. kongres LMS 13. in 14. septembra v našem mestu, je vsekakor izraz priznanja naši mladini za njeno dosedanje delo, hkrati pa nam nalaga toliko večjo dolžnost, da se na tako pomembna dneva dostojno pripravimo.

Na čast VI. kongresa razpisujemo enomesečno tekmovanje med občinskimi komiteji in aktivi LMS z željo, da bi poživili delovanje mladine na vseh področjih njenega naprednega udejstvovanja. Tekmovanje bo trajalo od 12. avgusta do 12. septembra, 14. septembra, na mladinskem zborovanju v Celju, pa bodo prejeli častne diplome trije najboljši občinski komiteji in petnajst najboljših osnovnih organizacij LMS.

Program tekmovanja:

Člani ideološko-politične komisije pri CK LMS bodo v dneh pred kongresom obiskali vse občinske komiteje, kjer bodo predavali o razvoju mladinskega gibanja vsem članom občinskih komitejev, delegatom in predsednikom osnovnih organizacij. Občinski komiteji naj poskrbijo, da bodo potem to temo obravnavali na sejah osnovnih organizacij. Proti koncu avgusta bomo objavili kongresno gradivo. Tudi o tem naj razpravljajo vsi aktivi LMS.

Komisije bodo pripravile ustrezno gradivo po določenih temah za kongresno razpravo. Da pa bi bila vsebina razprav čimbolj stvarna, morajo o njej razpravljati mladinske organizacije po svojih delovnih posebnostih.

Do kongresa naj ne bo mladinca, ki bi ne imel članske izkaznice. Večina občinskih komitejev ni poskrbela, da bi člani redno plačevali članarino. Vso zaostalo članarino je potrebno do kongresa pobrati in pravilno odvesti. V program tekmovanja spada tudi vključevanje novih članov v LMS in ustanavljanje novih aktivov.

Mladinske organizacije naj medsebojno tekmujejo v posameznih disciplinah telesnovzgojne dejavnosti: tekmovanje v atletiki za prvaka v organizaciji, za najboljšega šahista, plavalca in tako dalje. Zaželeno je tekmovanje v orientacijskih pohodih. Strokovno pomoč bodo mladini nudila društva Partizan.

Ko bodo zaključili tekmovanja v posameznih organizacijah, naj tekmujejo organizacije med seboj. Od prvega do desetega septembra pa bodo tekmovali med seboj občinski komiteji, ki naj medsebojno določijo tekmovalce. V program tekmovanja spadajo tudi kulturne in prosvetne prireditve (igre, nastopi pevskih zborov, recitacijski večeri in drugo.)

Občinski komiteji naj sami določijo ocenjevalne komisije za tekmovanja na svojem področju. Pri Predsedstvu OK LMS Celje smo imenovali komisijo, ki bo spremljala tekmovanja in skupno z občinskimi ocenjevalnimi komisijami ocenila, kateri občinski komiteji in organizacije so dosegli najboljše uspehe v predkongresnem tekmovanju. Za vsa medobčinska tekmovanja je potrebno obvestiti OK LMS Celje, kakor tudi za vsa tekmovanja med osnovnimi organizacijami, da bo ocenjevanje čimbolj objektivno.

Tovariško Vas pozdravljamo in želimo, da bi dosegli čimboljše uspehe v predkongresnem tekmovanju!

Okrajni komite LMS
Celje

Končno je Celje dobilo predelovalnico za mesne izdelke

V zadnji številki našega lista je celjske gospodinje in vse naše potrošnike prijetno iznenadila vest, da je gospodarska poslovna zveza, obrat »Planina« Celje odprl novo predelovalnico mesnih izdelkov in hladilnico na Teharski cesti št. 25. Kako velike važnosti je za naše mesto ta pridobitev, ni treba posebej poudarjati.

Podjetje »Planina« je bilo po reorganizaciji mesnih podjetij vse od leta 1954 brez mesne predelovalnice. Sicer so imeli v Trnovljah majhen predelovalni obrat s kapaciteto 400 kg mesa, vendar je bil brez hladilnih naprav in brez vodovoda ter v nobenem pogledu ni odgovarjal sanitarnim pogojem. Nič čudnega ni bilo zato, da so celjske gospodinje često negodovale zaradi slabe kvalitete mesa in mesnih izdelkov. Spominjamo se tudi, da so ti higienski nedostatki primitivnega mesno predelovalnega obrata imeli za posledico pogoste zastrupitve z mesom in smo v lanskem letu zabeležili precej takih primerov.

Zato pa je obrat »Planina« v lanskem letu predložil pristojnemu forumu ultimativen predlog, da gre obrat ali v likvidacijo, ali pa se mu dodeli potreben kredit za nov, sodoben obrat.

Že pri reorganizaciji se je podjetje »Planina« čutilo zapostavljeno, saj niso dobili potrebnih strojev na razpolago, niti niso imeli primernih prostorov. Prvo leto so našli »zatočišče« v neki opuščeni drvarnici, pozneje pa so se selili še dvakrat, dokler niso leta 1955 končno našli za silo odgovarjajočih prostorov, kamor so preselili svoje pisarne. Prav tako tudi avtomobilov niso imeli primernih — zadovoljiti so se morali s starimi, za katere se je zanimal kvečjemu še »Odpad«.

Toda vse te težkoče so vztrajno premagovali, odpovedovali so se vsa ta leta delitvi dobička in so si raje nabavili nove stroje in dva nova avtomobila — kljub temu pa so bile cene njihovih mesnih izdelkov še vedno konkurenčne. Dobičku se nismo odrekli samo v dobro našega kolektiva, temveč v korist vseh potrošnikov — pravijo. In potrošniki, ki bomo odslej lahko dnevno imeli sveže meso in mesne izdelke, smo lahko temu nesebičnemu in požrtvovalnemu delovnemu kolektivu samo hvaležni.

Njihov lanski »ultimatum« je celjska občina razumevajoče sprejela z nakazilom 10 milijonov dinarjev. Prav tako

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predstavniki celjske občine si ogledujejo sodobno urejene prostore.

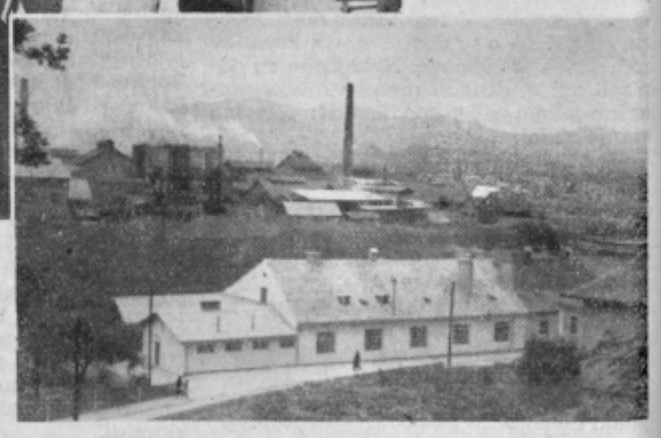

Pogled na obnovljen obrat.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK V MOZIRJU

Zadovoljivi uspehi

Pred dnevi je bila v Mozirju občinska konferenca ZK za mozirsko občino, na kateri je zastopalo 13 osnovnih organizacij okoli 40 izvoljenih delegatov. Med gosti je bil tudi organizacijski sekretar Okrajnega komiteja ZKS v Celju tov. Jakob Žen.

Iz poročila sekretarja komiteja in razprave povzemamo, da so osnovne organizacije ZK po VI. kongresu ZKJ kljub nekaterim slabostim in pomanjkljivostim dosegle zadovoljive uspehe. Posebno skrb so posvetile razvoju, utrditvi in samemu delu organov delavskega in družbenega upravljanja. Danes dela v teh organih na področju mozirske občine že okoli 1000 ljudi. Organizacije ZK so tudi precej pripomogle za izboljšanje dela v množičnih organizacijah. Samo v odborih SZDL dela danes nad 30 članov ZK, aktivno pa delajo tudi v drugih organizacijah in društvih.

Poleg uspehov, ki so jih dosegle osnovne organizacije pri svojem delu, so na konferenci ugotovili tudi slabosti. Organizacije ZK so nudile vse premalo pomoči mladinskim organizacijam. Zato so na konferenci sklenili, da je treba v bodoče zlasti kmečki mladini nuditi več pomoči kot doslej.

Na področju kmetijstva in zadružništva so osnovne organizacije doslej še premalo napravile. Storiti bi morale več za utrditev in uspešno delo kmetijskih zadrug in za razvoj socialističnih odnosov na vasi. Tako stanje opravičuje dejstvo, da je v organizaciji ZK na področju mozirske občine premalo kmetov, ki naj bi bili nosilci napredni socialističnih idej na vasi. Zato bo prav sprejemanje novih članov iz vrst kmečke mladine in žena v bodoče ena glavnih nalog osnovnih organizacij.

Konferenca je tudi ugotovila, da so osnovne organizacije premalo napravile za ideološki dvig svojih članov. Zaradi tega člani ZK večkrat niso kos posameznim nalogam, ki se pred njih postavijo. Precej so govorili tudi o sistemu dela osnovnih organizacij.

Po daljši in plodni razpravi so izvolili nov 13-članski občinski komite, ki je precej pomlajen, saj je v njem kar 7 članov, ki so stari manj kot 30 let.

Pogled po svetu

Najmlajši minister starikavega Adenauerja je Franc Josef Strauss, skoraj dvakrat mlajši od svojega vladnega šefa. V njegovi uradni biografiji stoji, da je služil v motorizirani sekciji SA samo zato, ker ga je zanimal motocikel. Dosegel je čin podporočnika, s politiko se je začel baviti šele pred nekaj leti, a že takrat je govoril, da Nemci ne bodo branili meja, ki jih je potegnila tuja neumnost. Bil je zoper Zahodnoevropsko zvezo, češ da nalaga Nemcem samo dolžnost, pa nobenih pravic. Ščitili naj bi s svojimi bataljoni umik Amerikancev, Angležev in Francozov z nemškega ozemlja v primeru napada z Vzhoda. Zato je imenoval te bataljone samomorilske. Tudi pariške sporazume ni odobraval, čeprav so Nemčiji prinesli suverenost. Po njegovem Zapadna Nemčija ne sme biti objekt, ampak subjekt, z drugo besedo za Nemčijo ni diktata (po pariških sporazumih Nemci ne smejo imeti strateške aviacije, ne atomskega orožja in ne več kot 12 divizij). Če bo Nemčija subjekt, bo tudi Zedinjena Evropa močnejša, s tem pa tudi Nemčija, ki bo imela v tej Evropi prvo besedo. Amerikancem ne bodo več potrebni strateški načrti o umiku iz Evrope, saj ameriške vojske za obrambo Evrope ne bo več treba.

Z drugo besedo: Evropa ne more biti niti močna niti zedinjena, če ne bo pod nemškim vodstvom, brez Nemčije pa tudi Atlantski pakt ni tisto, kar naj bi bil. »Preteklost in tradicija se ne moreta uničiti«, izjavlja Strauss. Nemci hočejo biti v Evropi prvi enakopravni evropski partner Amerikanca.

Leta 1954 je že obetal, da bodo Nemci v nekaj letih imeli najmodernejšo armado, s tem pa tudi glavno pozicijo v Evropi. Postati moraš močan, pa boš dobil vse, kar si želiš. »Kdor nič nima, ne more ničesar dati, pa tudi ne more nič dobiti.« To je sicer paradoks, pa dobro kaže, kaj bi Strauss rad: Zedinjeno Nemčijo z vojaškim adutom, ki bi ga držali v rokah Nemci, ne Amerikanci.

In Nemčija se je začela oboroževati. Ne s puškami, kajti Strauss pravi, da je puška za v muzej. On hoče kvaliteto, ne kvantiteto, čim več takih, ki bi znali ravnati z atomskim orožjem. Poleg tega misli Strauss na razne stopnje nemške obrambe, s katero bi na hitro vključil milijone mož (teritorialno, protiavionsko in civilno obrambo) mimo tistih »mobilnih enot«, ki bi jih Nemčija dala na razpolago Atlantskemu poveljstvu.

Pariški sporazumi prepovedujejo Nemčiji proizvodnjo atomskega orožja, ne prepovedujejo pa uvoz tega orožja. Strauss je seveda za proizvodnjo, ker je proti degradaciji Nemčije. In baje se že proizvajajo majhne prenosne nemške rakete. Tako Strauss kot Adenauer sta terjala A-bombo oziroma taktično atomsko orožje. Govorilo se je mnogo o Straussovem obisku v Colomb-Becharu v Sahari, francoskem centru za atomske poskuse z raketami, in o francosko-nemškem sodelovanju na tem področju. Tudi komandant Atlantskega pakta Nordstad je letošnje spomladi izjavil, da se strinja s Straussom v zadevi nemške atomske taktične oborožitve.

Nemška oborožitev, naraščanje nemške vojaške moči je torej prav tako dejstvo kakor njena gospodarska moč in njen naraščajoči politični vpliv. Psihoza premagane nacije je, kaže vsaj tako, že izpuhtela iz Fricev. Francozi in Angleži že ne vprašujejo več, kaj je Nemcem dovoljeno, kaj pa ne, Amerikancem pa je nemška vojska vsekakor važnejša kot francoska ali angleška, vsaj videz je tak.

Ko je atlantski pakt zasedal letošnjo spomlad v Bonnu, se je Adenauer potrkal na prsi, da je Nemčija v kratkem času dosegla, kar je pakt od nje pričakoval. Ne samo, da je dosegla to za pakt, dosegla je tudi zase.

Gotovo ni naključje, da je Strauss nemškemu vojaku ukrojil tradicionalno uniformo s pruskim škornjem vred, češ da je prva uniforma nemške vojske, ki jo je predpisal Blank, za hotelske vratarje, ne pa za nemškega vojaka. Adenaeur pa je dejal, da je taktično atomsko orožje samo izboljšana artilerija. Pravzaprav zares »lepo« izboljšanje, saj ena sama granata z atomsko glavo lahko zbriše polmilijonsko mesto z zemlje.

Razume se, da naraščanje nemške vojaške moči ne more biti prijetno tudi tistim, ki sede v istem poveljniškem šotoru. To nedvomno vznemirja Francoze in Angleže, čeprav nezaupanje še ne bruha na dan tako, kakor bi človek po evropski zgodovini zadnjih 80 let pričakoval.

Vznemirja pa tudi države, ki se drže izven blokov, saj se zavedajo, kakšno nevarnost pomeni nemški vojni potencial, kadar se moštvo nemške vojske prevzame z mislijo o svoji premoči in o svojih pravicah, ki naj bi iz te premoči potekale. Zato morda ni napak, če smo s tem člankom opozorili na nekatere sicer znane momente iz povojne nemške rasti.

T. O.

VELIKA DRUŽINA v polzelskem „Lastovičjem gnezdu“

Kdo lahko reče, da Polzela ni lep kraj? Toda kljub temu Polzela ni znana po vsej domovini zaradi svojih lepot toliko, kot zaradi »lastovk«. Lastovke na ovitkih tisočev parov nogavic, ki vsak dan romajo v prodajo, so zlasti med ženskim svetom proslavile kraj ob bistri Savinji sredi hmeljskih nasadov.

Poglejmo v to »gnezdo«, od koder letajo v svet polzelske lastovice:

Res je to gnezdo, toda ne v žaljivem, temveč v toplem pomenu besede. Malokateri kolektiv je uspel splesti tako tople in socialistično pristne odnose, kot so jih tu. Ena sama velika družina so, katere člani ne cenijo svoje »strehe« samo zato, ker se jim pod njo reže vsakdanji kruh, temveč tudi zato, ker jim je res prijeten dom.

V Polzeli so že zdavnaj podrli plot okoli tovarne. Ne tistega resničnega iz pletene žice, temveč onega, nevidnega, ki je ločil, strogo ločil ljudi od njihovega privatnega življenja. Nasprotno. Ljudem, ki delajo v tovarni, bi bilo nevzdržno težko in dolgočasno, če bi ta zid spet postavili. Vse, kar daje kraju poudarka v javnem, društvenem, političnem, pa tudi čisto zasebnem življenjskem gibanju, je tesno povezano z »lastovičjim gnezdom«.

Zakaj? Na vsakem koraku najdete odgovor:

Skrb za človeka, skrb zase...

Oni so kolektiv. Socialističen kolektiv. Skrb za človeka je skrb kolektiva za posameznika in skrb posameznika za kolektiv. Razvoj demokratičnosti in delavskega samoupravljanja kuje nove nepisane zakone v odnosih. Ni patronov in botrov. Vsi skrbijo... Če kdo posebej skrbi, ga je izvolil kolektiv, da to dela. Vsak po svojih močeh in sposobnostih, seveda nekateri bolj, drugi manj. Zavesti res še ni mogoče določiti po kakšnem pravilniku.

Poglejmo, kaj vse so že naredili in kaj delajo.

Poleg proizvodnih nalog imajo dosti drugih delovnih uspehov. Okoli tovarniških poslopij, čisto do vrat, segajo nasadi rož in okrasnega drevja. Delavnice so večinoma že vse sodobno in higiensko urejene, da inšpekcije gredo brez negativnih pripomb mimo. Če kje še ni vse tako, bo kmalu. Tega sicer ne delajo zato, da bi bilo inšpekcijam všeč. Predvsem je tako po volji njim samim. Odmor je v tej tovarni daljši. Po malici lahko za nekaj časa igrajo odbojko ali kaj podobnega. Knjigovodstvo ugotavlja, da to ni v škodo proizvodnje. Pod upravnim poslopjem so ponovno preuredili dvorano. Tu je tovarniška restavracija. Tu delijo tople obroke ob 9. uri za dopoldansko izmeno, opoldne kosilo za obe izmeni, popoldne ob 18. uri pa za popoldansko. Nekateri jemljejo hrano domov. Dobra je in poceni.

Kdor pridno dela, zasluži resničen odpočitek in razvedrilo. Tako so rekli v polzelski tovarni nogavic, ko so se odločili za nakup hiše v Piranu, kjer naenkrat lahko preživlja letni dopust 25 ljudi. Za prvo izmeno jih je bilo težko najti. Niso bili navajeni, da bi hodili na dopust drugam. Toliko let je že minulo, pa se še vedno niso vsi otresli predsodka, češ, to je luksus za gospodo. Zato je tovarna poslala v prvo izmeno 15, sindikalna podružnica pa 10 najstarejših delavk in delavcev na brezplačen oddih. Potem je šlo samo od sebe. 300 din na dan za pet obrokov in prenočišče. Tako poceni se še doma ne živi. Če pa je kako ležišče prazno, ga odstopijo tekstilcem iz Prebolda, Sempetra in drugod. Pred mesecem je bila v Piranu delavka, ki prej ni prišla dlje kot do Celja. Je izjemen primer, toda zanjo vsekakor tem bolj nepozaben.

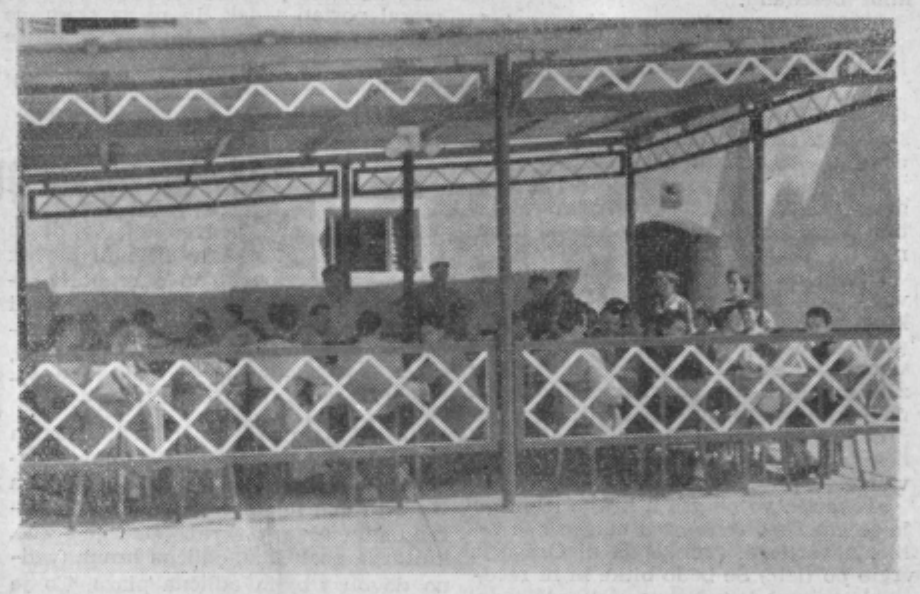

Kdor pridno dela, zasluži počitek. V polni meri jim ga nudi počitniški dom v Piranu.

Jutri: Nova Polzela...

Ne samo doseženi uspehi, tudi načrti priklepajo ljudi na tovarno. Kakšni so ti načrti? Pokazali so mi urbanistični načrt. Okoli tovarne bo v kratkem času zraslo novo naselje. Tovarna bo zgradila več blokov, poleg teh pa bodo delavci in nameščenci s pomočjo tovarne zgradili individualne hišice. Brezplačno bodo dobili zemljo, načrte, pa tudi drugačno pomoč. V načrtu imajo tudi kulturni dom in podobne zgradbe za javno uporabo. Ti načrti pa niso šele v glavah vseh, »ki nekoliko več skrbijo«, temveč so že tu, odobreni in pripravljeni za realizacijo.

Proizvodnja vedno višja...

Če je kdo, ki je bral te vrstice, dušil bojazen, češ, kaj pa njihove osnovne proizvodne naloge, če toliko delajo izven tovarne?

Ravno razgibanost izven proizvodnje je povzročila, da so tudi delovni uspehi vedno večji. Kolektiv ve, da taka dejavnost požira sredstva in da sredstev brez dela ni mogoče zbrati. Nagel razvoj tovarne in kraja je vlil zaupanje v kolektiv, načrti pa jim delovno vnemo samo povečujejo.

Kljub zastarelosti nekaterih oddelkov, kljub dotrajanosti nekaterih važnih strojev, je kolektiv uspel ostati konkurenčen popolnoma novim tovarnam te vrste. Poleg tega, da je letos njihov proizvodni plan bil postavljen za 14% višje kot lani, sami pa so cene proizvodom znižali za 8%, so polletni plan pravočasno izpolnili.

Zanje pa je skoraj bolj važna prodaja. Tudi tu so uspeli. Blago v skladišču je skoraj vedno sproti razprodano. To je posledica večje pestrosti asortimenta, boljše kvalitete izdelkov, konkurenčnosti cen in končno ekspeditivnosti prodajne službe, ki je »opletla« domala vso Jugoslavijo.

Obsežni proizvodni načrti...

Kot že rečeno, do nedavnega še dokaj moderna tovarna, je spričo gradnje novih konkurenčnih podjetij postala čez noč precej zastarela. Kolektiv ni bil slep za ta dejstva. Sloves polzelskih nogavic ne sme pasti! Ne bom opisoval, kako so uspeli, toda uspeli so, da bo tovarna v kratkem uvozila vrsto novih strojev, med katerimi bo nekaj takih, ki bodo proizvajali take nogavice, da se bo tovarna spet povzpela med prvake tovrstne proizvodnje pri nas. Dobili bodo 19 novih strojev. Od tega bo 10 strojev proizvajalo moške (jacquard) nogavice, 9 strojev bo izdelovalo ženske nogavice, predvsem dokolenke. S temi stroji bodo lahko izdelovali najtanjše nogavice, kar jih naša domača proizvodnja pozna.

Končno bodo v tovarno postavili tudi turbo aparat za fiksiranje nogavic. S tem strojem bodo lahko izdelovali nylonke in perlonke brez črte in v mrežastem vzorcu.

Kot vidimo, nam Tovarna nogavic v Polzeli obeta tudi proizvodna presenečenja, ki jih bodo naši potrošniki, predvsem pa naš nežni spol, zelo veseli.

Take uspehe je dosegel in takšne uspehe nam še tudi v bodoče obeta kolektiv, ki je v srcu Savinjske doline spletel sebi prijetno in za vso družbo koristno »lastovičje gnezdo«.

Šport jim je najbolj priljubljen...

Polzelske kajakaše poznamo že dolgo. Tudi odbojkaši niso od muh. Letos pa so se lotili naloge, ki bo koristila športnemu napredku celotnega kraja. Gradijo športni park. Tu bodo igrišča za nogomet, odbojko, košarko, lahkoatletske naprave in steze, strelišče in kmalu morda tudi pravi olimpijski bazen. Ta park pa ne bo namenjen samo športašem iz tovarne. Zakaj neki? Tovarna in Polzela sta pač neločljiva pojma. Naprave bodo služile vsem. Saj tudi vsi pomagajo graditi; delavci in tovarne, člani »Partizana«, šolska mladina in drugi. V tovarni nimajo svojih društev. Toda v »Partizanu«, pri »Svobodi« in v drugih društvih bi bilo presneto malo ljudi, če bi ne bilo v njihovih vrstah delavk in delavcev Tovarne nogavic.

Tako je njihovo stališče, ki je pripomoglo, da se polzelski predel vedno hitreje razvija v pristno krajevno skupnost, kjer ni več sledu o nekdanjih tekmah med tovarno in terenom.

V Velenju bodo zadružnice imele lastno tržnico

V Velenju je te dni tričlanska komisija pri KZ ocenjevala ureditev kmečkih vrtov in vzdrževanje svinjakov. Opazili so, da velenjske gospodinje polagajo veliko pozornost ureditvi kmečkih vrtov, v katerih gojijo v vse večjem številu najrazličnejšo zelenjavo. Velenje postaja važno industrisko središče, ki se iz leta v leto širi. Zadružnice se zavedajo — z njimi vred pa vse ostale gospodinje — da bodo lahko na domačem trgu vsako količino zelenjave in najrazličnejše povrtnine sproti vnovčile in pri tem zaslužile kar lepe denarce.

Glede svinjakov komisija ni mogla izreči tako ugodnega mnenja, saj pri mnogih gospodarstvih svinjaki še ne odgovarjajo. Pač pa so gospodinje posvetile veliko pozornost vzreji svinj in so v zadnjem letu skoro že povsod vpeljale dobro čisto pasmo (nemško svinjo). Da bodo tudi v tem pogledu dosegle lepe uspehe, so sklenile, da bodo v bodoče svoje hleve uredile po higenskih predpisih.

Velenjske zadružnice so po pregledu komisije imele sejo in predlagale kmetijski zadrugi, naj jim uredi manjšo tržnico, kjer bodo same prodajale zelenjavo in druge poljske pridelke. Zgleda, da bo zadruga ugodila njihovi želji.

Izlet žena zadružnic v Logarsko dolino

Te dni je Okrajni odbor žena zadružnic organiziral izlet, odnosno poučno ekskurzijo v Logarsko dolino. Izleta se je udeležilo 31 najbolj delavnih zadružnic iz kmetijskih zadrug vsega okraja. Med potom so si žene zadružnice najprej ogledale drevesnico Mirosan, Hmeljski inštitut v Žalcu, hmeljsko šolo v Vrbju, obiskale so vzorne zadružnice v Braslovčah ter krenile proti Zadrečki dolini, kjer so si v Bočni pri posestniku Zagožnu ogledale lepe malinove nasade. V Gornjem gradu so se oglasile pri kmetu Presečniku, ki ima najlepše in najsodobnejše urejeno kmečko hišo z gospodarskim poslopjem. Posebno pozornost je v njih vzbudila sodobno urejena kuhinja, ki lahko služi za zgled ne samo kmečkim, temveč tudi mestnim domovom.

V Logarski dolini je bila razširjena seja Okrajnega odbora žena zadružnic, na kateri so žene razpravljale o bodočem delu zadružnic pri KZ glede na spremembe, ki so nastale v zadnjem času. Sklenjeno je bilo, da bodo odslej žene zadružnice največ delale na pospeševalnih nalogah, istočasno pa ne bodo zanemarjale gospodinjsko-izobraževalnih nalog.

TEKMA KOSCEV V BOČNI

Aktiv mladih zadružnikov pri Kmetijski zadrugi v Bočni je pred kratkim organiziral tekmo koscev. Tekmovanja se je udeležilo 8 članov aktiva mladih zadružnikov in je povsem uspelo. Tekmovanje je spremljalo nad 100 ljudi iz Bočne in okoliških krajev. Vsi tekmovalci so prejeli od zadruge praktične nagrade.

Pred 40 leti

Znameniti dnevi Oktobrske revolucije

6. avgusta

Ustanovljena je druga Začasna vlada z udeležbo kadetov, eserov, menjševikov in drugih strank. Ministri: Kerenski, Nekrasov, Avksentijev in drugi.

8.—16. avgusta

Šesti kongres Vseruske socialnodemokratične stranke boljševikov. Vršil se je nelegalno. Partija je štela 240 tisoč članov. Na kongresu je zmagalo stališče Lenina: Dvovladje se je končalo. Sovjeti pod vodstvom eserov in menjševikov so oblast dejansko izročili protirevolucionarni Začasni vladi. Geslo »Vso oblast sovjetom« je treba začasno umakniti. Miren razvoj revolucije je postal nemogoč, oborožena vstaja je postala nujna. Cilj vstaje: prehod oblasti v roke proletariata ob podpori siromašnih kmetov za uresničitev programa boljševiške partije. Kurz na socialistično revolucijo.

Da se ne bo ponovilo

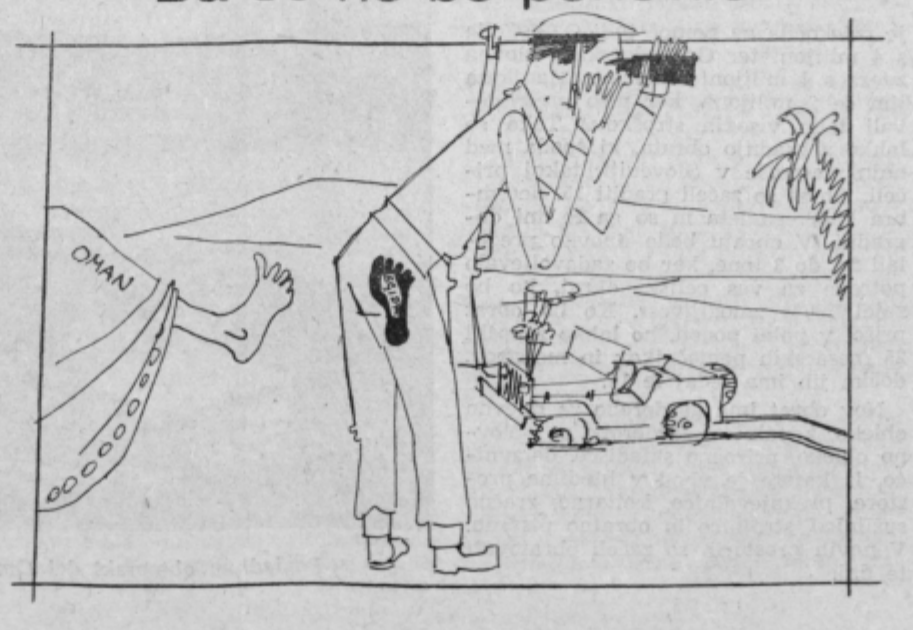

Resnična zgodba iz Savinjske doline

V vsakem dinarju vidi le sebe

Gregor, ta vam je fant od fare! Sicer so mu hodobni ljudje že pri samem rojstvu prerokovali, da ga ne bo nikoli nič prida; ali kaj, ko se taka in podobna prerokovanja tako rada izjalovijo. Bolj ko komu slabo želijo, bolj mu leti skupaj in se mu dobro godi.

Tudi Gregorju je sreča kar sama letela v roke. Na polju je imel najlepše žito, v sadovnjaku je drevje kar pokalo od preobilice sadu, v svinjaku je svinj kar mrgolelo, krave so mu pridno telile in kobile v hlevu žrebile. Ko pa je še dvakrat ali trikrat hmelj dobro prodal, si je poiskal imenitno in bogato nevesto. Združila sta se dva milijona in ljudje so govorili, da ima Gregor stroj, ki kuje denar. Pa to ni bilo res. Ampak Gregor je bil priden ko mravlja, stiskač ko Jud, znal je žuliti siromake in kar pa je bilo poglavitno, je bilo to, da je ljubil le sebe. In ko si je izbral še imenitno in bogato ženičko, so ga hudobni ljudje začeli vlačiti po zobeh.

»Vrag ga naj pocitra! Milijoni mu kar sami v roke letijo! Mislite, da se bosta razumela? Figo se bosta! Boste videli, kako se bosta še tepla! O, le verjamite, kjer je denar, tam ni sreče in zdravja. Nič ne bo teknila bogatija; kakor mu gre skupaj, tako bo šlo tudi narazen ...«

Pa ni bilo nič. Gregor je ljubil svojo ženo in žena je ljubila Gregorja. In naj sta se obračala še tako nerodno, denarja pri hiši nikoli ni manjkalo. Tudi zdravja je bilo dovolj, pa čeprav sta garala ko črna živina in si nista nič kaj posebnega privoščila.

Potem je prišla vojna in z njo nove težave. Toda ne za Gregorja! Gregor težav sploh ni poznal. Nabasal je v cekar svinjskih klobas in krač ter se šel poklonit nemškemu županu. Župan ga je sprejel zelo ljubeznivo in mu obljubil vso pomoč. In županova pomoč je bila izdatna. Popravil si je Gregor hišo in hlev, nabavil moderne poljedelske stroje.

Gregor pa tudi za partizane ni bil skop. Dajal je več, kot so dajali drugi. In kadar ga je kdo izdal, mu je priskočil na pomoč župan. Da, kar je res, Gregor vam je bil fant od fare! Pa naj bi bilo deset vrst okupatorjev in prav toliko partizanov, Gregor bi se znal prilagoditi na vseh dvajset strani. In v rokah in srcu, v glavi in petah je veroval v pregovor: »Najprej je bog sebi brado ustvaril!«

Sebe je imel Gregor resnično zelo rad. In pod besedo sebe je stlačil vso bogatijo z ženo in otroki vred. Da, čuval je sebe, kakor čuvamo mi punčico svojih oči!

Gregor se ni bal ne hudiča in ne biriča, bal pa se je biti vojak. Kadar pa je prišla na vrsto vojaška suknja, takrat Gregor ni štedil. Podkupoval je levo in desno, pa glejte, Gregorju je bila sreča tudi tukaj naklonjena. Ne da bi na to mislil, si je, ko je cepil drva, odsekal na levici celo kar tri prste! Postal je za puško stalno nesposoben in tako je Gregor lahko zaradi vojaščine ponoči mirno zatisnil oči.

Toda včasih je sreča opoteča. No, in kakor si je Gregor zabil v glavo, da ne bo nikoli vojak, tako si je vtepel v glavo komandir partizanske jurišne čete, da bo Gregorja spravil v partizane. In ko je Gregor najbolj sladko spal, so potrkali na vrata partizani. Gregor je mislil, da so pač lačni in žejni in da jih bo odpravil kot vedno. Ko pa mu je komandir jurišne čete dopovedal, da so ga prišli mobilizirat, pa ni dosti manjkalo, da ga ni zagrabila kap. Jokal je in krilil z rokami, prosil je in komandirju ponujal tisoč nemških mark. Komandir pa ga je potrepljal po rami.

»Dragi Gregor, ti služiš Švabom in služiš nam. Nikomur se nočeš zameriti, ker se bojiš za sebe, za svoje bogastvo. Toda čas podkupljanja je za nami. Domovina rabi vojake. In prav nič bi ti ne škodilo, če bi zadel puško in šel z nami, v gozdove, borit se za svobodo ...«

Gregor pa je stokal, kazal je levico brez treh prstov. In ko je videl, da že nič česar več ne pomaga, je kakor pobesnel planil v temno noč in v samih spodnjih hlačah tekel na nemško žandarmerijo.

»Banditi, banditi, sto banditov, tisoč banditov ...!« je kričal, kakor da se mu

je od prestanega strahu zmešalo v betici. In če ne bi klobasal o tistih sto in tisoč, bi se morda še žandarji zmigali. Tako pa ga je stražmojster potolažil s tolažilnimi besedami.

»Pridemo, zagotovo pridemo, toda jutri, ko bo dan ... Glej, da boš kaj malice pripravil!«

In Gregor se je ves poklapan vračal domov. V hišo ni upal, pa se je splazil na kozolec in se zakopal globoko v seno. Vso dolgo noč ni zatisnil oči.

Komandir jurišne čete je prišel Gregorja še večkrat podražit. Toda vrata so bila trdno zaprta in Gregor se na klicanje ni oglasil.

Potem pa je prišel prvi maj 1945. V vas je prikorakal cel bataljon partizanov, ki so mobilizirali vse fante in može. To pa se je zgodilo tako hitro, da so celo samega Gregorja presenetili. Moral je z njimi. In ko so prignali mobilizirane na varno mesto, jim je komandant napravil nagovor. Med drugim so padle tudi besede, ki so Gregorja zadele naravnost v srce.

»Tovariši, vojna gre h kraju. (Do sem je še kar šlo.) Toda pred nami so še velike nevarnosti. (Toliko da ni Gregorja vrglo po tleh.) Še bodo bitke in ni rečeno, da ne bo kdo tudi žrtvoval življenja«.

Zdaj je Gregor pokleknil pred komandanta, pokazal mu je levico brez treh prstov, razodel se mu je, kako velik revež da je. Toda Gregorju ni uspelo. Nenadoma je prišlo sporočilo, da prihaja po cesti kolona ustašev. Novinci so dobili puške in se pomešali med stare. Še kako uro in spopad je bil tu. In v prvi praski spopada je Gregorju odneslo še četrti prst na levi roki. Ni znano, kdo mu ga je odbil. Važno je to, da je romal hrabri Gregor v partizansko bolnišnico in postal invalid iz časa NOB.

In kadar se danes Gregorju, najtrdnejšemu bogatašu v vasi, godi krivica, jo mahne na občino in se tam »razpištoli«.

»Ja madona, tovariši, zakaj smo se pa borili?!«

In ker ima Gregor tudi danes srečo, ne prejema invalidnine samo za četrti prst, ki si ga je sam odstrelil, ampak tudi za tiste tri, ki si jih je odbil že v stari Jugoslaviji. Zakaj Gregor se ni bal ne hudiča ne biriča, bal se je le, da bi kdaj moral postati vojak. In ni ga sram, če milijonu hmeljskega izkupička prida še vsak mesec dva tisočaka neprislužene invalidnine. Zakaj v vsakem dinarju vidi le sebe.

D. K.

„Atomska" voda je vedno dražja

Zadnje čase je že vse preveč krika in vika okoli »atomskega« vrelca v Harini Zlaki. Presenetljiva ozdravljenja, blagodejna učinkovitost, ozdravljena revma, gnojne rane, pomirjeni živci, odpravljene abscesne tvorbe privabljajo vedno več bolnikov, ki želijo zdravja, a nemogoče higienske prilike, dognana strokovna mnenja o bakterijah in minimalni radioaktivnosti povzročajo dvome in ubogi pacienti se morajo bojevati z lastnimi dvomi in še z objektivnimi težavami.

No, vsaj črpalko so naredili pri izviru in končno pripravili skromno oblačilnico, kar je edino pravilno. Toda to še daleč ni dovolj, da bi zadostilo vsaj najprimitivnejšim higienskim ukrepom. Voda je še vedno nečista, gneča v mlaki velika. Dobro je, da vsaj opoldne spraznijo bazen in je kopanje do treh prepovedano.

Toda vprašanje o ceni radioaktivne vode, ki teče izpod skale v precejšnji količini, vsekakor ni primerno niti humano rešeno. Kdo daje upravi hotela Kumrovec pravico, da vodo, ki priteka izpod zemlje po kanalčkih in razpokah, v katere niti uprava niti kdo drug ni vložil nobenih investicij, prodaja kar naenkrat po 5 din liter. Zaradi česa je bilo potrebno dvigniti ceno od 2 din na 5 din? Ali je morda kalkulacija za investicije in prevoz, saj niti enega niti drugega ni, toliko nanesla? Že cena 20 din za kopanje v umazani mlaki je precej krepka. Kje se zbira denar od okoli 1000 gostov dnevno in zakaj? Zdi se nam, da je to kljub »atomski« vodi nekoliko preveč!

Razumljivo je, da so sedaj ljudje s pletenkami in zelenkami stekli raje preko Sotle na slovensko stran k izviru pri izkopaninah, kjer si natakajo vodo zastonj, čeprav v močvirju, in se mažejo s črnim močvirnim blatom, ki je baje tudi zelo učinkovito. Toda vprašanje higiene in primerne zdravniške zaščite bolnikov je še vedno na stežaj odprto. Kljub nesnagi pa jih določeno število ozdravi. Sugestija! Vsekakor sugestija in nekaj tudi učinkovitost radioaktivne vode, v kateri, kakor domnevajo, morajo biti kakšni antibiotiki.

Sotelski

(Nadaljevanje z 2. strani)

Celje je dobilo novo predelovalnico mesa

je priskočila na pomoč tudi OZZ Celje s 4 milijoni ter Gospodarska poslovna zveza s 4 milijoni dinarjev. (Manjkata jim še 2 milijona, ker niso predvidevali tako visokih stroškov.) Tako so lahko z gradnjo obrata, ki spada med najmodernejše v Sloveniji, takoj pričeli. Obrat so začeli graditi 15. decembra lanskega leta in so ga te dni dogradili. V obratu bodo dnevno predelali 2,5 do 3 tone, kar bo zadovoljevalo potrebe za ves celjski okraj, ko bo zajel 100% zmogljivost. Ko bo obrat prišel v polni pogon, bo lahko zaposlil 25 mesarskih pomočnikov in mojstrov, dočim jih ima sedaj le 14.

Nov obrat ima garderobo za dnevno obleko, kopalnico, garderobo za delovno obleko, priročno skladišče, delavnico, iz katere je vhod v hladilne prostore, prekajevalnico, kotlarno, zračno sušilnico, strojnico in obratno pisarno. V novih prostorih so začeli obratovati te dni.

Pred petdesetimi leti so ustanovili telovadno društvo

Preboldsko TD „Partizan med najboljšimi

O preboldskih telovadcih in telovadnem društvu se ponavadi zelo malo sliši. In vendar že v Preboldu telovadijo polnih petdeset let! O tem, kako so skoraj pred petdesetimi leti ustanovili telovadno društvo, zelo radi povedo še živeči telovadci: tovariš Ignac Skok, Žani Vedenik, Ivan Potočnik in Franc Bukovc. Vsi ti možakarji so že v letih, kadar pa slišijo besedo o telovadbi, se jim obraz zvedri, mišice se nekam kar same zategnejo in oči jim mladostno zažarijo.

»Takrat pa smo telovadili, takrat ... Ni bilo dvorane. Naša prva dvorana je bila narava. In vendar smo tudi kmečki fantje veletoče sukali!«

Da, bili so telovadci v pravem pomenu besede. Nihče jih ni silil, sami so začutili, da tako društvo v mačehovski Avstriji dosti pomeni; zakaj društvo je privabljalo vse slovensko misleče ljudi!

Potem je prišla prva svetovna vojna in večina aktivnih članov je morala na fronto. Po končani vojni, ko so se preživeli člani vrnili v domovino, so v Preboldu s telovadbo ponovno začeli. Telovadno društvo »Sokol« je zaživelo s polnim razmahom in po letih napornega dela so zgradili tudi telovadni dom.

Člani TVD »Partizan« Prebold v kopališču

Gojili so največ orodno telovadbo. Odbojkaši pa so v celjski župi nekajkrat zasedli prvo mesto. Dolgoletni načelnik Sokola je bil še živeči tovariš Žani Vedenik. Ko pa je le-ta postal starosta, je bil načelnik Kotnik, ki so ga Švabi kot talca ustrelili. Med najboljšimi telovadci je bil Korandov France, ki pa je tudi bil ubit kot talec.

Skratka, preboldsko telovadno društvo se je že pred vojno uvrstilo med najboljša podeželska društva Slovenije.

V najhujšem tempu je prišla druga svetovna vojna in smrt je med telovadci neizprosno kosila. Mnogo je bilo ustreljenih, veliko izseljenih in lepo število jih je pristopilo že v prve partizanske vrste.

Že leta 1945, v jeseni, so v Preboldu zopet ustanovili fizkulturno društvo. Za nabavo novega orodja si je zelo prizadeval tovariš Jože Šenica. Da pa je društvo v resnici zopet zaživelo, je bila gotovo največja zasluga tovarišice Ruže Kovačič. Po njenem odhodu je delo zopet prenehalo. Potem so leta 1950 ponovno prijeli za delo, vendar je bilo premalo vaditeljev in še tisti, ki so bili, so kmalu postali pasivni.

Leto 1954 je bilo zopet zelo razgibano in mirno se lahko trdi, da je pomenilo prelomnico. Zopet se je pričela redna telovadba. Bil pa bi seveda še dosti večji uspeh, če bi društvo imelo svoje prostore; zakaj prejšnji dom, ki pa tudi ni največji in ne vem kako urejen, je prišel v last preboldske Svobode.

O graditvi lastnega telovadnega doma mislijo že dolgo, vendar do uresničitve ne pride. Mnoga druga društva, ki so morda bolj pridna pri pisanju poročil, so dobila razne dotacije, toda preboldski »Partizan« niti dinarja. Nekateri odgovorni ljudje se izgovarjajo, da ima »Partizan« svoje prostore v graščini. Toda kakšne so ponedeljske idile zimskih dni v omenjenih prostorih, lahko povedo tisti požrtvovalni učitelji in drugi vaditelji, ki kljub smradu po alkoholu in nepregledni množini prahu izpostavljajo svoja pljuča in učijo najbolj razgibane in težke vaje. Neštete prošnje na občino, okraj, republiko in zvezo nič ne zaležejo. Les, ki je že bil stesan in pripravljen za ostrešje, sedaj prodajajo, da bodo lahko plačali stroške, ki so nastali pri izkopu temeljev in da bodo lahko plačali gradbeni načrt.

Da pa se v Preboldu tudi na udarniško delo razumejo, je zgovorna priča 11.000 udarniških ur pri dograditvi kopalnega bazena.

Orodja imajo še kar precej, premalo je le drobnih rekvizitov. Tudi letno telovadišče je lepo urejeno. Vsako leto je po ena telovadna akademija in javni nastop. Drugače pa redno sodelujejo pri vseh proslavah. Najbolj pridni so pionirji in mladinci, tudi cicibani ne zaostajajo: težave so s članskovrsto.

Po izjavah raznih športnih funkcionarjev se uvršča preboldsko telovadno društvo »Partizan« med najboljša podeželska društva. In za tak uspeh imajo brez dvoma največ zaslug učitelji, ki delajo z veliko požrtvovalnostjo in razumevanjem.

Zdaj, ko se približuje petdeseta obletnica ustanovitve TD v Preboldu želimo vsem, ki nesebično in požrtvovalno gojijo telesno kulturo, še mnogo lepih in plemenitih uspehov!

K. D.

Na letovanju potrebujemo predvsem mir

Ni propaganda, temveč dejstvo, da se na Omišlju (otok Krk) delovni človek lahko zares odpočije in okrepi. Ni redek primer, da prihajajo naši delovni ljudje z raznih letovanj nemalo razočarani, ker si zaradi prevelikega hrupa, ki ga povzročajo zabave željni letoviščarji niso mogli kaj prida odpočiti.

Naši Celjani so letos »odkrili« idealen kraj za letni oddih. Dom sindikata državnih uslužbencev Djuro Strugar na Omišlju ima tele prednosti: izredno miren letoviščarski kraj, zmerne cene, kulturna postrežba, odlična hrana (vedno dovolj rib) in odlična plaža. To je bivši hotel Učka s tremi dependansami, ki lahko sprejme 150 do 180 letoviščarjev. Na čelu vzornega (maloštevilnega) kolektiva je upravnik tov. Hentić, ki skrbno pazi, da so njegovi gostje v vsakem pogledu zadovoljni.

Sezona traja od maja do konca septembra. V glavni sezoni znašajo dnevne cene za tujce in nečlane sindikata 700 do 750 dinarjev (vključno z vsemi pristojbinami). Za člane sindikata — drž. uslužbence pa znaša dnevni penzion od 500 do 600 din, v pred in po sezoni pa 380 do 450 dinarjev. Kopališče je brezplačno in povsod dostopno, na treh krajih pa zelo ugodno za otroke in neplavalce.

Hrana v treh dnevnih obrokih je tako obilna, da so gostom malice kar odveč. Že zajtrk je obilen in si gost lahko izbere ali kavo, kakao ali mleko. K neomejenim količinam kruha dobe gostje surovo maslo, med ali marmelado. Opoldanski obrok sestoji iz dobre goveje juhe, dveh prikuh, pečenke ali pečenih rib, solate in močnate jedi. Za zvečer dobijo kot predjed spet ribe ali salamo s sirom, nato pa spet meso, tri vrste solate, kompot ali sadje — kruha pa, kolikor žele. Postrežba je hitra in zelo vljudna.

V vseh sobah je tekoča voda. V majhnih družinskih sobah so nameščene celo otroške posteljice, kar v drugih letoviščih le redko srečujemo.

Gostje čez dan tudi radi prirejajo izlete v bližnjo okolico, ker so prometne zveze zelo ugodne. Po Krku vozi večkrat na dan avtobus, z ladjami in motornimi čolni pa imajo zveze na sosednje otoke. Tako lahko prirejajo cenene izlete v Crikvenico, Voz in drugam. Z ladjo je tudi dnevna zveza Lovran-Malinska.

Dom, ki je last sindikata državnih uslužbencev že od leta 1949, je polno zaseden od pomladi do jeseni. Spričo velikega prometa si je zato treba mesto zagotoviti že zgodaj. Zadnje čase prihaja v ta mirni kotiček tudi vedno več Slovencev, med njimi precej Celjanov ki trde, da si le v redkih letoviščih našega Jadrana delovni človek lahko tako vsestransko odpočije kot na Omišlju.

Pogled na obmorski del Omišlja s hotelom »Djuro Strugar«

V MOZIRJU SO RAZPRAVLJALI O KONGRESU DELAVSKIH SVETOV

Pred dnevi je bila v Mozirju seja občinskega odbora SZDL, na kateri so bili navzoči tudi predsedniki in blagajniki vaških odborov SZDL. Na seji je poročal delegat I. kongresa delavskih svetov Jugoslavije o delu in sklepih kongresa. Po poročilu se je razvila živahna razprava.

ŽIVLJENJE na NAŠI VASI

Pred izdelavo načrtov kmetijskih zadrug

Resolucija Zvezne ljudske skupščine o perspekvitnem razvoju kmetijstva in zadružništva postavlja poleg ostalih nalog tudi temeljito proučevanje in analizo kmetijske proizvodnje ter izdelavo perspektivnih planov razvoja kmetijstva za ožja ekonomsko-geografska in politično-teritorialna področja. V zvezi s tem se pred kmetijske zadruge postavlja naloga, da na svojem področju proučijo kmetijstvo in izdelajo letne načrte v cilju pospeševanja razvoja kmetijstva.

Da bi bile kmetijske zadruge v stanju izdelati realne načrte za pospeševanje kmetijske proizvodnje na svojem področju, je potrebno čimprej pristopiti k analizi ekonomskega stanja na vasi. Po mnenju vodstev zadružnih organizacij obstaja možnost, da kmetijske zadruge že v tretjem tromesečju letos pristopijo k izdelavi svojih programov za naslednje leto in to tako, da bi ti plani bili v skladu s perspektivnim planom kmetijskega razvoja na določenem področju.

Osnovni obrisi plana razvoja kmetijstva so podani v resoluciji Zvezne ljudske skupščine ter bo zaradi tega delo kmetijskih zadrug precej olajšano. Vendar bodo morale zadruge temeljito proučiti ekonomiko vasi in perspektivni plan občine, odnosno celotnega področja, na katerem se odvija dejavnost zadruge. Za uspešno izvedbo te naloge, bo potrebno proučiti poleg klimatskih in zemljiških pogojev tudi družbene odnose na vasi. Ker vsa gospodarstva nimajo enake ekonomske moči, bo potrebno ugotoviti njihovo proizvajalno možnost in razvoj, saj je znano, da je popolnoma drugačen značaj razvoja gospodarstva z enim, tremi, petimi ali celo desetimi hektari. Drugačni so interesi proizvajalcev na vsakem od teh posestev in skladno s tem tudi pomoč, ki jim jo zadruga nudi. Razumljivo je, da bo treba posvetiti enako pozornost tudi proučevanju tipičnih gospodarstev v občini.

Na ta način bo podana tudi solidna podlaga za izdelavo realnejših in popolnejših planov kmetijskih zadrug. Dokler pa ta naloga ne bo izvršena, bodo morale kmetijske zadruge vseeno vlagati največje napore v cilju čim hitrejšega pospeševanja kmetijske proizvodnje na področju občine. V ta namen bo potrebno predvsem posvetiti večjo pozornost kooperaciji v kmetijstvu, živinoreji in sadjarstvu. Da bi zadruge bile v stanju čim bolj razširiti kooperacijo, ki je že letos tudi v našem okraju ponekod pokazala lepe uspehe, bo potrebno zadružnikom najprej pojasniti, kaj je pravzaprav kooperacija. Kajti doslej so si ponekod kooperacijo predstavljali preveč široko ter v njo uvrščali vrsto uslug, ki so jih zadruge nudile individualnim proizvajalcem. Namesto uslug morajo zadruge kooperacijo razumeti kot skupno proizvodnjo, zasnovano na principu združevanja individualnega proivajalca in zadruge, odnosno več individualnih proizvajalcev in zadruge z namenom, da bi dosegli višje donose in pospešili razvoj kmetijstva. Teh oblik sodelovanja je več, vsaka zadruga pa naj bi se odločila za take oblike, ki trenutno najbolj odgovarjajo proizvajalcem na nekem področju.

Čeprav je agrarna politika enotna za vso državo, ima vsak okraj in občina možnost, da pospešuje posamezno gospodarsko vejo v skladu s specifičnimi pogoji svojega področja. Na ta način prispeva lokalna samoiniciativa uspešen delež razvoju kmetijstva, hkrati pa pospešuje proizvodnjo posameznih ali več kultur, ki bodo pozneje stimulativno vplivale na druge proizvajalce.

I. St.

Proti degeneraciji hmeljske rastline
se bo treba boriti s širokopoteznim načrtom

Nekatere hmeljarje v Savinjski dolini je letos precej preplašilo dejstvo, da naš savinjski golding počasi slabi, degenerira. Bojazen je v neki meri upravičljiva, niso pa osnovane govorice, da so hmelj proizvajalci preveč izkoriščali in ga s prekomernim gnojenjem prisiljevali k večji storilnosti, zaradi česar naj bi hmeljska rastlina pričela slabeti.

Dejstvo je, da je hmeljska rastlina pri nas začela slabeti. Ta pojav pa ni nič posebnega in se v drugih hmeljskih državah nakazuje še v mnogo večjem obsegu. Znano je, da vsaka intenzivnost kulturo polagoma izčrpava. Naš hmeljar pa je zainteresiran, da pridela čim več, ker ve, da če dosti pridela, pridela poceni! Tako je hmelju zadnja leta pač »dobro stregel«, ker ga je gospodarski račun silil k temu.

Vsekakor pa strokovnjaki v hmeljarskem inštitutu niso mnenja, da je ta — morda tu pa tam res pretirana — skrb za gnojenje kriva, da je savinjski hmelj pričel slabeti. Hmeljska rastlina morda slabi največ zaradi tega, ker smo imeli pri nas zadnja 4 leta kar po vrsti visoke hmeljske donose, k čemur je v izdatni meri pripomogla narava sama (deževno vreme). In kot smo že omenili, vsaka intenzivnost kulturo prej ali slej pripelje do degeneracije (primer: nekoč tako priznani beli savinjski krompir je danes tudi že domala povsem izrojen). K temu pripomore, kajpak, tudi starost rastline. Naš savinjski golding vlačijo iz pokolenja v pokolenje. Menda bi mu lahko pripisali starost vsaj že pol stoletja. Ali je potem kaj čudnega, če je svojemu gospodarju in proizvajalcu končno dosužil?!

Naše hmeljarje naj potolažimo, da hmeljski strokovnjaki v žalskem inštitutu z največjo skrbnostjo zasledujejo, ta pojav oslabelosti in bodo podvzeli vse potrebne korake ter osvojili »principe zdravljenja« najnaprednejših držav. Pri nas se kažejo letos komaj prvi začetki te oslabelosti. Možno je tudi, da bo v prihodnjih letih, če bo za hmelj ugodnejše vreme, ta bolezen nazadovala. Zaenkrat naši hmeljarji še ne bodo imeli škode zaradi tega, seveda pa je na mestu in upravičljiva bojazen, da lahko pride do hujšega.

Zato pa bo treba takoj pričeti z borbo proti tem pojavom. Hmeljarski strokovnjaki vsekakor upajo, da prej ko se bo pri nas ta bolezen razvila v taki obliki kot v drugih hmeljskih državah, jo bomo pri nas verjetno že zajezili.

Kot prva in najvažnejša naloga pri tem bo pravilna agrotehnika, stroga selekcija rastline in primerna izbira zemljišča. Samo s selekcionirano rastlino bomo lahko bolezen zatrli. Načrte melioracij bo treba čim prej uresničiti, da bomo hmelj res lahko gojili samo tam, kjer bo zanj najbolj prikladna zemlja.

Če bi se ukrepi Hmeljarskega inštituta ne pokazali dovolj uspešni, je jasno, da bo naš savinjski hmeljar moral počasi misliti tudi na zameno druge sorte. In če se bomo v bližnji bodočnosti nemara le odločili za drugo sorto, bodo naši hmeljarski strokovnjaki v inštitutu skrbeli, da z zameno sorte nikakor ne bodo šli pod vrednost dragocenega goldinga. Njihova dosedanja požrtvovalna skrb in vnema za naša zdrava hmeljišča so jamstvo, da jim lahko zaupamo. Sicer pa nas končno tolažijo še s tem, da ta bolezen oslabelosti ni nič posebnega in je ozdravljiva, toda le z dolgotrajnim, vestnim in požrtvovalnim delom. Tu se na nagel način ne da intervenirati, zato naj savinjski hmeljarji ne izgubljajo potrpežljivosti.

Obnova hmeljskih sušilnic v Savinjski dolini je zelo pomembna naloga, saj zavisi od kvalitetnega sušenja pridelka v veliki meri boljši iztržek. Precej sušilnic je zelo dotrajalo in jih je treba postopno obnavljati. Kmetijske zadruge, pa tudi posamezniki so že pričeli z obnovo. Tudi naša slika kaže novo hmeljsko sušilnico neke kmetije v Sp. Ložnici.

Anketa o poslovanju trgovin

Ker je bilo že večkrat slišati razne pritožbe potrošnikov glede slabosti trgovskega omrežja, se je Trgovinska zbornica v Celju odločila za sistematično reševanje teh vprašanj. V ta namen je upravni odbor zbornice skupno z odborom za organizacijo tržišča pripravil anketo potrošnikov z namenom, da sliši nepristransko mnenje o delu in napakah trgovine. Zaradi tega je iz posameznih občin zbral določeno število oseb, za katere meni, da bodo pravilno in kritično povedale svoje mnenje in s tem dale dragocene napotke za nadaljnjo izpopolnitev trgovske mreže. S tem ciljem je razposlala zbornica v mesecu juniju t. l. približno 500 anketnih pol z naslednjimi vprašanji:

1. Kako ste zadovoljni s postrežbo v trgovinah? Kako si zamišljate dobro in solidno postrežbo? Ali Vas zadovoljujejo: izgled prodajalca, vljudnost, čistoča, urejenost lokala, dostava blaga na dom, tehtanje blaga itd.?

2. S katero trgovino, kjer kupujete, ste najbolj zadovoljni, s katero najmanj? (Konkretno.)

3. Ali ste zadovoljni s poslovnim časom trgovin? Predlagajte ustrezen poslovni čas, upoštevajte 7 in pol urni delavnik trgovinskih uslužbencev.

4. Katerih trgovin je premalo in katerih preveč? Ali so za Vaše potrebe trgovine pravilno razporejene?

5. Kako Vas trgovine oskrbujejo s sezonskim blagom? Ali je blago za posamezno sezonsko obdobje pravočasno v prodaji? Kaj je pomanjkljivega v izbiri blaga?

6. Kako ste zadovoljni s preskrbo kmetijskih pridelkov (povrtnina, sadje)? Ali je izbira zadostna in kvaliteta odgovarjajoča?

7. Ali sodelujete s potrošniškimi sveti? Kaj mislite o njihovem delu?

8. Ali kupujete ozimnico in kmetijske pridelke pretežno v trgovinah ali direktno pri kmetovalcih?

9. Ali se strinjate z nakupom blaga na knjižice? Kako si zamišljate garancijo trgovini, ki pri tem načinu nosi rizik?

10. Ali bi bili zadovoljni, če bi bilo v veliki večini blago originalno pakirano, čeprav nekoliko dražje? Kaj menite o kvaliteti obstoječe embalaže?

11. Razne pripombe in predlogi?

Poleg odgovorov na vprašanja naj bi anketiranci navedli še bivališče (občino), poklic ter število družinskih članov. Rok za vrnitev anketnih pol je bil 3 tedne.

Iz doslej zbranega materiala, ki ga je zbornica deloma že obdelala, je mogoče sklepati, da potrošniki niso pokazali dovolj pripravljenosti za reševanje teh vprašanj. Število vrnjenih anketnih pol je sorazmerno majhno, če upoštevamo, da bodo, ne samo formalno, temveč tudi kritično povedala svoje mnenje. Kljub temu pa je precejšnje število prejetih odgovorov dobrih in so se anketiranci res potrudili, za kar jim gre vse priznanje. Da pa bi bila anketa popolna, bi bilo želeti, da pošljejo odgovore na ankete tudi tisti anketiranci, ki doslej še niso odgovorili. Zelo zaželeni bi bili tudi odgovori ostalih potrošnikov, ki jim anketne pole niso bile poslane.

O rezultatih odgovorov na anketo bomo pisali v eni izmed prihodnjih številk našega lista.

K. B.

Nova veleblagovnica - velika pridobitev za Novo Velenje

Glede na nagel razvoj industrijskega središča Velenje se je v zadnjem času kazala vse večja potreba po večji trgovski poslovalnici v tem kraju. V sporazumu z rudnikom je Okrajna trgovinska zbornica zainteresirala vodstvo Ljudskega magazina Celje, da uredi svojo poslovalnico v novem naselju Velenja. Ob podpori Okrajnega ljudskega odbora, Celje ter Občinskega LO Šoštanj — predvsem pa seveda ob moralni in materialni podpori rudnika samega — je Ljudski magazin v Celju to zamisel lahko uresničil. Gradnjo je investiral rudnik, medtem ko je celjski Ljudski magazin nabavil vso potrebno opremo in preteklo nedeljo novo veleblagovnico v Velenju tudi prevzel v svoje upravljanje.

Nedeljski otvoritvi nove veleblagovnice v Velenju so prisostvovali gostje iz Celja — predsednik celjske občine tov. ANDREJ SVETEK, zastopnik Trgovinske zbornice, tov. RISTO GAJŠEK, direktor celjske veleblagovnice, tov. ŠEPEC, inženirja arhitekta JOVANOVIČ in HARTMAN, ki sta napravila načrte za notranjo opremo nove poslovalnice in drugi. Pri otvoritveni proslavi je direktor rudnika, tov. NESTL ŽGANK prerezal trak, nakar so si gostje ogledali nove prostore.

Nova velenjska veleblagovnica ima 10 oddelkov in bo založena z vsem potrebnim blagom, kot celjska veleblagovnica, le da bo ta imela še špecerijski oddelek. Vsi gostje so se pohvalno izražali o okusni ureditvi teh prostorov. Še bolj navdušeni pa so bili videti potrošniki rudarskega središča sami, saj otvoritve skoro kar dočakati niso mogli in so se že več dni pred otvoritvijo v gručah ustavljali ob izložbenih oknih velike, nove poslovalnice. Zdaj bodo založeni z vsem potrebnim in jim ne bo treba za nakup boljšega ali redkejšega blaga hoditi v Celje ali celo v Ljubljano.

Celjsko trgovsko podjetje Ljudski magazin je vložilo v novo poslovalnico mnog truda, pa tudi denarnih sredstev (saj je samo oprema stala 12 milijonov din). Največje težave pa so bile s kadrom, ki so ga težko dobili, delno iz Velenja, delno pa iz Celja. Zaenkrat so v veleblagovnici zaposlili 20 prodajalcev, pozneje pa jih bodo verjetno potrebovali še več. Nova trgovina je v ponedeljek že začela redno poslovati.

ZA PRAVILNO OPRAVLJANJE ŠOLSKE REFORME

Občina Šoštanj skrbi za šolstvo

S prihodnjim šolskim letom se pričenja v občini Šoštanj postopoma izvajati šolska reforma. Občinski ljudski odbor je sprejel odlok, s katerim se uvedejo namesto nižjih gimnazij osemletke. Tako v Šmartnem ob Paki eno, v Velenju in Šoštanju pa zaradi velikega števila otrok po dve osemletki.

Letos bodo izvajali reformo le v prvih treh razredih osnovne šole, ena osemletka pa bo delala po učnem načrtu za prva štiri leta, v višjih razredih pa bodo poučevali po starih učnih načrtih za nižje gimnazije. Upamo, da bodo učni načrti za prve tri razrede pravočasno objavljeni.

Brez finančnih sredstev in dovoljnega števila učnega kadra bo reformo težko izvajati. Tega se zaveda tudi občinski ljudski odbor. Zato je za letošnje leto predvidelo za nabavo učil milijon din izrednega kredita. Ker pa je občinski odbor vsako leto podelil precej štipendij za nov prosvetni kader, zato zaenkrat glede tega ne bo prevelikih težkoč. saj pride že to leto nekaj novih učnih moči v občino. Razveseljivo je, da ima občinski odbor tolikšno zanimanje za ta problem.

Da pa bo reforma čim bolj uspešna, bo treba zaenkrat investirati za gradnjo novih šolskih poslopij najmanj sto milijonov dinarjev. Pereč problem v tem pogledu je v Šmartnem ob Paki. Tu sta dve stavbi, a nobena ne odgovarja več sodobnim zahtevam pouka in vzgoje. V eni se je pričel pouk pred sto petindvajsetimi, v drugi pa pred oseminsedemdesetimi leti. Če bomo tu z novogradnjo čakali še kako leto, bo pouk v teh stavbah moral prenehati, kajti zadeva bo lahko postala življenjsko nevarna za otroke in učiteljstvo. Nič na boljšem ni v Velenju, ker število otrok zaradi hitrega porasta Velenja naglo narašča.

Šolska reforma je zelo resen problem, zato bo treba storiti vse, da bo ustreženo prosvetnim in družbenim potrebam časa.

LEP JUBILEJ GASILSKEGA DRUŠTVA V REČICI OB SAVINJI

Prostovoljno gasilsko društvo v Rečici ob Savinji je slavilo v nedeljo, 11. avgusta, 75-letnico svojega obstoja. To je redek jubilej, saj je društvo od vseh 15 gasilskih društev v mozirski občini najstarejše. Poleg slavnostnega dela proslave so podelili zaslužnim gasilcem odlikovanja, kot priznanje za njihovo dolgoletno delo v društvu.

ŽENA IN DOM

Zakaj ne bi same impregnirale

Mnogokrat se jezimo, ko nam dežni plašči, vetrni jopiči, nahrbtniki in razne torbice ne držijo več vlage, čim smo jih nekajkrat oprale. Blago je še dobro in marsikatera pomisli, da bi se splačalo dati impregnirati, le da impregnacija v tovarni precej stane, delavnice pa sploh ne sprejmejo rade teh stvari v impregniranje.

Najbolje je zato, da se kar same odločite za imprgniranje, saj je postopek precej enostaven, predmeti pa zanesljivo ne bodo prepuščali vlage. Tudi stroški za impregniranje doma so neznatni.

Stvari, ki bi jih rade impregnirale, najprej lepo operemo in jih po zadnjem splakovanju ne ožamemo, temveč samo razobesimo za toliko časa, da se voda odteče. Medtem pripravimo milno raztopino iz 7 litrov mlačne vode in 10 dkg mila (milo nastrgamo v mlačno vodo in pustimo, da se v njej raztopi). V to raztopino položimo plašč in ga pustimo v njej 4 ure. Nato ga vzamemo iz milne raztopine in ga spet neožetega obesimo na vrvico za toliko časa, da voda odteče.

Zdaj pa pripravimo mlačno galunovo raztopino na ta način, da vzamemo spet 7 litrov mlačne vode in 10 dkg galuna v prahu. V to raztopino potopimo plašč znova za 4 ure. Po tem času ga splaknemo v hladni vodi in neožetega obesimo na obešalnik. Z roko ga še nekoliko poravnamo, da ga ne bo treba likati, nato pa ga pustimo, da se popolnoma posuši. S tem je plašč ali vetrni jopič impregniran. Da je impregniranje dobro uspelo, se lahko prepričamo takoj, če na plašč vlijemo nekoliko vode in videli bomo, da tkanina vode ne bo vsrkala. Milo in galun se namreč spremenita v netopne soli, zato postane tknanina spet nepropustna.

Te količine zadostujejo za impregniranje enega plašča. Če pa hočemo impregnirati več stvari naenkrat, povečamo v praven sorazmerju količine, ker samo od tega zavisi uspeh našega dela.

DROBNI NASVETI

Iz kuhinjskih lijakov prihaja neprijeten vonj, če jih ne čistimo redno. Temu se boste na najenostavnejši način izognile, če boste v lijak dnevno vsule suhi odcedek od kave in nato polile še z vrelo vodo.

*

Steklo lahko poljubno režemo z navadnimi škarjami, če to delo opravljamo — pod vodo.

*

Odcedka, v katerem ste kuhale olupljen krompir, nikar ne zametujte, ker z njim sijajno očistite jedilni pribor. Pribor namočimo v tekočino in ko je lepo čist, ga splaknemo in dobro zbrišemo. Smirkov papir za čiščenje pribora ni priporočljiv, ker pušča neprijeten vonj.

V prihodnosti živil ne bo treba konzervirati

Živilske industrije baje v prihodnosti ne bodo več dajale na trg pločevinastih konzerv. Živila bodo spravljena samo v okusnih vrečicah in drugih zavitkih in bodo kljub temu sveža in zdrava. Pravijo tudi, da bodo stroški takega spravljanja živil izdatno manjši od zdajšnjih. Živil namreč ne bomo več konzervirali, temveč samo razkuževali z obsevanjem (z žarki, ki jih izžarevajo radio-aktivne prvine).

Z obsevanjem bo mogoče ne le uspešno razkuževati živila, to se pravi uničevati bakterije, ki povzročajo gnitje, trohnenje in druge spremembe, temveč tudi razne žuželke, ki napadajo živila. Znanstveni raziskovalni zavodi so že dognali, da je možno uspešno razkuževati in ohranjevati z obsevanjem tudi najbolj občutljiva živila (mleko, ribe, jajca itd.). Velika prednost takšnega razkuževanja je tudi v tem, ker to delo hitro napreduje in je možno živila sterilizirati v trenutku. Za mlečne izdelke na primer ne bomo potrebovali več dragih zavojev ali posod, spravili jih bomo samo v polivinilaste vrečice in živila kakšno sekundo obsevali. Živila v vrečici bodo ostala zelo dolgo sveža.

Z obsevanjem bo mogoče razkužiti tudi vse vrste mesa, surovega ali kuhanega, prav tako pa bomo okvare obvarovali tudi vsakovrstno sadje. Z obsevanjem bomo n. pr. lahko dolgo časa ohranili sveže grozdje, ki bo tudi v zimskih mesecih videti, kot da je bilo pravkar obrano.

iz Celja in zaledja

Veliko proslavo pripravljajo

Zelo agilni člani Zveze borcev in aktivisti NOV v Štorah tudi letos ne mirujejo. Pripravljajo se na **svečano razvitje prapora**, ki bo 1. septembra ob 15 popoldne pri »Mlinarjevem Janezu« na Teharjih. Na predvečer, to je v soboto, 31. avgusta bo ob 19,30 v Kulturnem domu v Štorah svečana akademija, pri kateri bo sodeloval tudi član celjskega gledališča. Spored je dobro pripravljen in sedaj vadijo neumorno, da bi izvedli akademijo kar najbolje tako kot še v Štorah niso nobene akademije.

V nedeljo, 1. septembra popoldne pa se bo zbralo pri »Mlinarjevem Janezu« na Teharjih vse, kar čuti z naprednimi Štorjani in Celjani, saj spada ta proslava v vrsto prireditev v okviru okrajne razstave »Celje 1957«. Razvitje zastave bo kar najbolj svečano, s sodelovanjem sekcij Svobode iz Štor. Po razvitju pa bo poskrbljeno za čim boljše razvedrilo udeležencev.

Poskrbeli bodo za posebne avtobusne zveze s Celjem, Vojnikom in Šentjurjem. Tako želijo privabiti čim več prebivalstva k svečanemu odkritju zastave organizacije Zveze borcev NOV. Zlasti pričakujejo, da bodo organizacije ZB NOV v Celju, Vojniku, Šentjurju organizirale visoko udeležbo, saj se borci ob takih snidenjih v Štorah res dobro počutijo in razvedrijo.

TOV. FRANC LESKOŠEK BO KUMOVAL

Na zadnji seji izvršnega odbora sindikalne podružnice Železarne Štore so sklenili, da bo občni zbor njihove podružnice v prvi polovici meseca novembra in da se bodo nanj letos še prav posebno pripravili. Ob tej priliki bodo pripravili še posebno svečanost, na kateri bodo razvili prapor sindikalne podružnice. Praporu bo kumoval zvezni ljudski poslanec in član Zveznega izvršnega sveta, tov. *Franc Leskošek*. Istočasno bodo na tej slovesnosti podelili članom kolektiva, ki sodelujejo v sindikalni organizaciji Jugoslavije že štirideset let, posebne diplome in priznanja.

DVAKRAT BOHINJ

V mladinskem izobraževalnem centru v Bohinju bo od 8. do 18. avgusta seminar za mladinske funcionarje z nižjih strokovnih šol. V obsežnem sporedu se bodo pod vodstvom dobrih predavateljev izpopolnili v spoznavanju zgodovine delavskega gibanja, o socializmu v svetu, delavskem samoupravljanju, družbenem upravljanju šol in šolski reformi. Govorili bodo tudi o delu in vlogi LMS v šolah. Iz celjskega okraja se bo seminarja udeležilo 7 mladincev.

-o-

Po zaključku prvega bo od 19. do 29. avgusta seminar za mladinske voditelje s srednjih šol. Spored obsega predavanja o problemih in perspektivah našega družbenega in gospodarskega razvoja, o mednarodni politiki, vlogi mladine v našem družbenem sistemu, družbeni vlogi inteligence, reforme šolstva, aktualnih vprašanjih odnosov med ljudmi in o delu LMS ter njeni vlogi pri družbenem upravljanju šol. Seminarja, ki ga bo vodil mladinski funkcionar tov. M. Lah, se bo iz celjskega okraja udeležilo 8 srednješolcev.

CELJSKI TRG V TEM TEDNU

Celjske gospodinje ta teden kar najboljše volje odhajajo s celjske živilske tržnice, saj so se v zadostnih količinah čez noč pojavila na trgu živila, ki smo jih zadnje tedne najbolj pogrešale. Predvsem je dovolj zelenega fižola, kateremu je cena v dveh dneh od din 120 padla kar na 60 dinarjev za kilogram. (Zanimivo je, da je pri tem zasebni sektor v ceni prej popustil). Prav tako so se cene izdatno znižale tudi drugi zelenjavi in povrtnini. Res se nimamo nad čem pritoževati, sadja in zelenjave je dovolj, cene pa so v primerjavi z drugimi kraji precej nižje. Ker je vsega dovolj, so nenadoma tudi vrste izginile in gospodinje so hitro postrežene. Zasebni prodajalci pa držijo še razmeroma visoke cene pri perutnini, ker pač ni konkurence socialističnega sektorja. Lahki piščanci po 350 dinarjev se nam zdijo predragi in marsikatera prodajalka vztraja pri svoji ceni ves dopoldan in večkrat raje odnese perutnino nazaj, kot da bi jo prodala ceneje.

Cene živilom v tem tednu so bile:

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor:

Krompir 22—25 (20—30), čebula 35—50 (50—60), česen 100—120 (100—140), fižol v zrnih 56—80 (50—80), fižol str. 80—100 (60—100), grah — (70), solata 40 (70—90), špinača — (60—100), cvetača 60 (50—100), zelje gl. 20—35 (30), pesa 28—40 (30—40), ohrovt 25—40 (36—40), petržilj 70 (80—100), korenček 60 (40—80), koleraba 30 (40), kumare 20—80 (30—100), radič — (60—80), suho sadje — (100), suhe slive 320 (—), suhe gobe — (1500), sveže gobe — (70—250), redkev — (30), rozine 340 (—), marmelada 100 (—), orašidi 350 (—), parad. konserva 200 (—), limone 400 (—), orehi celi 220 (—), orehi lušč. 700 (—), mleko — (36), maslo — (440—520), skuta — (140), smetana — (200), jajca 16 (15—17), med — (350—400), zajci — (80—500), kure — (400—700), piščanci — (120—360), porani — (1200), goske — (900), pšenica — (50—60), koruza — (50—55), oves — (45—50), ječmen — (40—50), marelice 100 (100—120), hruške 56—70 (40—80), jabolke 46—50 (30—60), borovnice — (100), breskve 100—110 (80—150), slive 36—60 (40—100) grozdje 100—120 (—), jed. buče — (20—40), paradižnik 33—50 (40—70), paprika 40—70 (60—80), kis — (35), dinje 50 (50), jajčevec 80 (80), feferoni 100 (110), lubenice 36 (—).

Kronika nesreč

Težka nesreča se je primerila pri kopanju v Mozirju. Franc Pečnik, zaposlen v Litostroju v Ljubljani, ki je bil na dopustu v Mozirju, je pri kopanju skakal v Savinjo. Pri skoku je tako nesrečno padel, da si je zlomil hrbtenico in poškodoval glavo.

Mlatilnica je zlomila desno roko Vinku Štravsu iz Podčetrtka.

Triletni Tereziji Mešič iz Tratnega pri Grobelnem je oče pri sekanju drv po nesreči odsekal prst na roki.

S kozolca sta padla Jakob Veber iz Žalca in Marija Dolinar iz Polzele. Oba sta utrpela poškodbe na glavi.

V Tovarni organskih barvil si je poškodoval oči s kislino delavec Franc Leber. Prepeljali so ga v bolnišnico v Mariboru.

Bernard Jovan iz Hramš pri Žalcu je padel na koso. Prerezal si je žile na roki.

Gibanje prebivalstva

v času od 5. do 10. avgusta 1957

Rojenih: 24 dečkov in 19 deklic.

Poročili so se:

Josip Velej, ing. agronomije iz Bukovžlaka in Sonja-Marija Remic, administratorka iz Ljubljane. Maksimiljan Soba, mehanik iz Pragerskega in Dragica-Terezija Kolenik, nameščenka iz Trnovelj p. C. Emil Kolenik, geograf in Silva Doler, uslužbenka, oba iz Trnovelj pri Celju. Ivan Trobiš, zidar in Štefanija Selič, gospod. pomočnica, oba iz Celja. Franc Potočnik, barvar iz Slatine v R. d. in Ana Lipovšek, tkalka iz Lopate. Miodrag Perovič, oficir JA iz Postojne in Antonija Skočir, knjigovodkinja iz Celja. Franc Dobovšek, strojni tehnik in Jožefa Arlič, trgovska pomočnica, oba iz Celja. Radoslav Markič, trg. pomočnik in Marija Dimec, delavka, oba iz Celja. Franc Tajhmeister, učitelj iz Vrh in Magdalena Aljančič, trg. pomočnica iz Celja. Pavle Blatnik, rudar iz Kasaz in Gabriela Veler, knjigovodkinja iz Žalca.

Umrli so:

Terezija Vengušt, upokojenka iz Celja, stara 85 let. Štefan Plaš, upokojenec iz Celja, star 64 let. Marija Javornik, gospodinja iz Gaberskega, stara 56 let. Marija Vrečar, gospodinja iz Jagoč, stara 45 let. Jakob Zdolšek, prevžitkar iz Bobovega, star 86 let. Marija Brezec, gospodinja iz Stran-Postojna, stara 73 let. Alojzija Oberčkal, gospodinja iz Celja, stara 84 let. Frančiška Jelen, upokojenka iz Globokega, stara 61 let. Franc Vezovišek, otrok iz Jelova, star 8 dni. Eva Rošer, otrok iz Tolstega vrha, star 1 dan. Ana Videmšek, soc. podpiranka iz Prelog, stara 45 let. Ivan Putanec, delavec iz Strmca, star 24 let.

Celjski esperantisti so živahni - kljub mrtvi sezoni

V klubu na Šlandovem trgu, kjer imajo celjski esperantisti svoj dom, je vedno živahno. Tu imajo možnost konverzacije, izposojajo si esperantske knjige in prebirajo časopise. Enkrat tedensko pripravijo zanimiv spored, v katerem sodelujejo vsi. Kadar pa jim zmanjka lastnega materiala, navijejo film, magnetofon ali radio — tako si utrjujejo jezikovno znanje in istočasno širijo obzorje. Najbolj prepričljivo in živo pa je takrat, kadar jih obiščejo esperantisti iz tujine in jim v sliki in besedi pokažejo svojo domovino, ljudi in običaje. Letos jih je obiskalo že kar precej tujcev: novinar Poots iz Nove Zelandije, direktor esper. muzeja na Dunaju — Steiner, egiptovski novinar dr. Megali, Trygve Reisaeter iz Norveške, prof. Dimov iz Bolgarije itd.

Sredi avgusta pričakujejo prihod prof. Pragana docenta amsterdamske univerze, s katerim so se celjski esperantisti spoznali na pedagoškem seminarju v Kranjski gori. Tu se je od 26. do 31. julija zbralo 80 esperantistov — učiteljev in profesorjev iz vseh republik in poslušalo izredno zanimiva predavanja o problemih in metodah pri pouku esperanta po vsem svetu.

Ker postaja pouk esperanta (kot obvezen predmet) vedno bolj živa stvarnost v svetu in pri nas, nameravajo organizirati v začetku septembra poleg ostalih esperantskih tečajev še poseben tečaj za učitelje in profesorje — bodoče učitelje esperanta.

Svoje delo bodo prikazali tudi na razstavi »Celje 1957«.

S tihim, toda vztrajnim delom tudi celjski esperantisti dejavno pomagajo uresničevati vzvišeno idejo OZN in našega vodstva — sporazumevanje in prijateljstvo med vsemi narodi sveta.

KAKO SE NE SME VOZITI

Na križišču Trubarjeve in Kajuhove ulice se je pripetila težka nesreča. Naš reporter se je to pot res »znašel« na pravem mestu. Prišel je in videl nesrečo; človek bi dejal, da je že prej vedel zanjo.

Kolesar je vozil nepravilno po levi strani. Zaradi nepreglednosti križišča se črni Kapitän, ki je privozil nasproti, ni mogel pravočasno ustaviti. Šofer je sicer močno zaviral — na cesti se sledovi koles še vedno poznajo — vendar zaman. Kolesarja je zbilo po tleh. Nezavestnega so odpeljali v bolnišnico, kjer je umrl.

*

Tako nekako je izgledala nesreča na križišču pri I. gimnaziji. Mrtev ni bil nihče, samo avto je stal na cesti, pred njim pa je ležalo kolo. »Nesrečo« so namreč »režirali in uprizorili« miličniki-tečajniki, ki so na praktičnem primeru preskušali svojo strokovno usposobljenost. Merili so sledove in njihovo dolžino, ugotovili vzroke in krivca »nesreče« ter izdelali skico križišča, ki bo »glavna priča« pri sodniku za prekrške.

Tečaj je že nekaj časa v Celju, udeležili pa so se ga miličniki iz raznih krajev Slovenije. Vodi jih prometni referent TNZ Celje tov. Janko Poljanšek.

Prezgodnja hvala . . .

... ALI ZA MALO DENARJA VELIK UČINEK

Zgoraj štrlijo opeke v beli dan . . .

Ko se je trgovina s konfekcijskim blagom »Varteks« preselila v nove prostore na »celjsko trgovsko križišče«, smo med drugim omenili, da je lepo urejena trgovina hkrati tudi prispevek k lepšemu izgledu Celja. To je sicer res, toda le napol. Ureditev fasade v pritličju je pokvarila del fasade nad njim. Spodaj lepo s kamnom obloženi zidovi, zgoraj štrljijo opeke v beli dan. Tak način moderniziranja in obnavljanja je v Celju sploh zelo »priljubljen«. Najprej mesece poprej postavijo plotove na ceste, potem po polževo gradijo, končno pa pustijo skoraj vedno še kak spomin na gradnjo, da izgleda, da še vedno traja.

Smo res radovedni, če si katero podjetje »upa« do razstave ometati tisti pas zidu na stroške tistega, ki je dolžan to plačati.

TEKMOVANJE ŽANJIC V LOKAH PRI MOZIRJU

Sekcija žena zadružnic pri kmetijski zadrugi Mozirje je tudi letos organizirala tekmovanje žanjic. Nedavno tekmovanje v Lokah pri Mozirju je povsem uspelo. Tekmovalo je 12 žanjic. Zanimivo tekmovanje je spremljalo okoli 300 gledalcev iz Mozirja in okoliških krajev. Prve tri tekmovalke so prejele od zadruge praktična darila.

Podjetna zadružnica se sama znajde

Znano nam je, kako so v letošnji zimi in zgodnji pomladi vse kmetijske zadruge propagirale vzrejna središča za štajersko kokoš. Za kokošjerejo so znale navdušiti mnoge žene in kar vrstoma so si začele sodobno urejevati kokošnjake in nabavljale veliko število enodnevnih piščancev. Ponekod pa so si žene tudi že same oskrbele »umetno kokljo«. Stvar je bila dobro zasnovana, žene so pokazale mnogo iznajdljivosti in dobre volje, kar naenkrat pa se je pri kmetijskih zadrugah organizacija zataknila in zadružnice so začele negodovati. Razumljivo: kokoške so nesle jajca, piščanci so bili godni za prodajo, kupcev pa ni bilo. Kmetijske zadruge so v največ primerih skrb prodaje perutnine in jajc prepustile rejkam samim. Nekatere so se znašle in si same poiskale pot na trg — druge pa so postale malodušne in so zadrugam očitale, če so znale uspešno organizirati vzrejna središča, naj organizirajo tudi uspešen odkup.

Cesarjeva mama iz Mozirja pa se ni strašila teh ovir. V svojem lepem kokošnjaku je vzredila 100 piščancev in si sama utrla pot na tržišče. Ob priliki izleta žena zadružnic v Logarsko dolino, je s Planinskim domom sklenila pogodbo za odkup piščancev, sestre Logar pa so pripravljene odkupovati od nje jajca pozimi in poleti.

Tako bi naj zgledu tovarišice Cesarjeve sledile tudi druge zadružnice, kjer KZ niso dovolj elastične pri odkupih.

ZDAJ BO DRUGAČE

Po nerednostih, ki so bile v zadnjih letih, je novi delovni kolektiv klavnice in mesarije v Ljubnem ob Savinji uredil svoje poslovanje. To je zelo važno, saj je z ukinitvijo zadružne mesarije postalo to podjetje edini preskrbovalec z mesom v Zgornji Savinjski dolini. Sedaj imajo tri prodajalne in to v Ljubnem, Lučah in Solčavi. Da bi zadostili številnim potrošnikom, nameravajo urediti še eno prodajalno mesa v Ljubnem in to v zadružnem domu, v kolikor bo kmetijska zadruga dala potrebne prostore na razpolago.

»VEŽNA VRATA« SE POSLAVLJAJO

Po dolgih razpravljanjih in večkratnih meritvah so v Ljubnem ob Savinji pričeli v delom za odstranitev ožin na cesti. Ljudje so imenovali te ožine kar »vežna vrata«. Da to drži, je izkusil tudi marsikateri šofer, ki je moral pri prehodu pokazati vse svoje sposobnosti, da ni prišlo do nesreče. V prvi etapi gradbenih del bodo odstranili tri stanovanjske hiše. Ko bodo ta dela končana, bodo pričeli z razširitvijo same ceste skozi trg. Sedaj lahko upamo, da bo Ljubno letos dobilo novo cesto.

MLADINCI V MOZIRSKI OBČINI TEKMUJEJO

Te dni je bila v Mozirju seja Občinskega komiteja LMS, na kateri so največ razpravljali o pripravah mladinskih organizacij mozirske občine za bližnji VI. kongres LMS, ki bo v Celju. V času do kongresa bodo vse osnovne organizacije, ki jih je v občini 14, tekmovale na raznih področjih njihove dejavnosti. Tekmovanje se bo zlasti nanašalo na organizacijsko utrditev osnovnih organizacij, sprejem novih članov v mladinsko organizacijo, sodelovanje z ostalimi množičnimi in političnimi organizacijami, razvijanje dejavnosti na športnem polju itd. Posebno skrb bodo v času tekmovanja posvetili tudi sprejemanju mladine v organizacijo ZK. Na predvečer kongresa bodo zakurili številne kresove. Tekmovanje osnovnih organizacij bo spremljala posebna komisija pri Občinskem komiteju LMS.

DOHODKI OD PREBIVALSTVA V MOZIRSKI OBČINI DOBRO PRITEKAJO

Občinski ljudski odbor Mozirje je do konca meseca julija realiziral po proračunu ObLO 61% dohodkov, kar znaša 65 milijonov dinarjev. Najbolje so realizirani dohodki od prebivalstva, slabše pa dohodki iz gospodarstva. To dokazuje, da ima ObLO dobro organizirano izterjevalno službo. Dokaj dobra realizacija in normalen dotok sredstev v proračun omogoča ObLO normalno proračunsko potrošnjo. Tako je bilo do konca meseca julija po proračunu izdatkov v višini 54 milijonov dinarjev ali 55% letnega proračuna.

V LJUBNEM OB SAVINJI BI RADI GRADILI KOPALIŠČE

V Ljubnem ob Savinji, kjer se turizem iz leta v leto bolj uveljavlja, se kaže vedno večja potreba po kopališču. Za zgraditev kopališča si posebno prizadeva Turistično društvo, ki je eno najbolj delavnih v mozirski občini. Kljub dobri volji, pa ima društvo težave s finančnimi sredstvi. V letošnjem letu se je to nekoliko zboljšalo. Na pomoč je priskočila tudi Turistična zveza Slovenije, ki je dala društvu za zgraditev kopališča dotacijo v znesku pol milijona dinarjev. Seveda ta sredstva ne bodo zadostovala. Turistično društvo upa, da mu bo uspelo zbrati še preostala sredstva in tako čimprej pristopiti k sami gradnji.

ZADRUGA V LJUBNEM JE ŽE ODKUPILA 2.600 kg MEDU

Letošnja izredno dobra čebelna paša v Zgornji Savinjski dolini je zelo ugodno vplivala na odkup medu. Tako je samo Kmetijska zadruga v Ljubnem že odkupila 2.600 kg medu, pričakujejo pa še nadaljnji odkup. To je največja količina medu, ki ga je zadruga odkupila v enem letu za časa njenega obstoja. Do tega so pripomogle tudi odkupne cene (200 do 300 din), s katerimi so čebelarji kar zadovoljni.

Zgornja Savinjska dolina ima zelo ugodne pogoje za razvoj čebelarstva, zato bodo morale kmetijske zadruge v prihodnjih letih temu posvečati več skrbi. -ko

PREMAJHNA DELAVNOST NEKATERIH ODBOROV SZDL V LOČAH

Na posvetovanju predstavnikov organizacij in društev v Ločah so ugotovili, da v večini dobro delajo. Kritizirali pa so nedelavnost posameznih odborov SZDL, ki se ne zanimajo dovolj za različne probleme na svojem področju. Nekaj krivde za to je tudi na samih odbornikih v teh krajih, ki ne znajo članstva zainteresirati za reševanje krajevnih vprašanj, zlasti na komunalnem področju, kar bi bilo njim samim v korist. Vendar je takih krajev vedno manj, saj ljudje sami spoznavajo iz primerov v bližnji okolici, da se da s skupnim delom marsikaj napraviti in da od čakanja, da bi jim to napravili drugi, ne bodo imeli ničesar.

V ŠMARTNEM OB DRETI SO USTANOVILI VODOVODNO ZADRUGO

V Šmartnem ob Dreti so pred kratkim ustanovili vodovodno zadrugo. Ustanovni občni zbor je pokazal, da je med prebivalci tega kraja za napeljavo vodovoda precejšnje zanimanje. Vodovodno omrežje bo povezalo 4 vasi z okoli 120 gospodarstvi. Po predračunu bodo dela znašala okoli 15 milijonov din. Precej sredstev bodo prispevali interesenti sami. Za sedaj so že naročili potrebne načrte.

V ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI SE OBETA DOBRA LETINA KROMPIRJA

V Zgornji Savinjski dolini, kjer so ugodni pogoji za gojitev priznanega semenskega krompirja je posebna komisija te dni končala z drugim priznavanjem semenskega krompirja. Priznala je okoli 80% posevkov.

Letos je posejano na področju mozirske občine okoli 50 hektarjev semenskega krompirja. Od tega je okoli 90% sorte »Merkur«. Po oceni bo letos zelo dobra letina krompirja. Pričakujejo, da bo znašal donos semenskega krompirja okoli 27 stotov na hektar. Kljub skrbi kmetovalcev za pridelek dobrega semenskega krompirja, bo po oceni komisije odpadlo zaradi virusnih bolezni 10 do 20% posejanih površin.

ŠMARTNO OB PAKI

Gasilsko društvo Paška vas je zadnjo nedeljo odkrilo na gasilskem domu spominsko ploščo štirinajstim članom, ki so darovali svoja življenja v narodno osvobodilni borbi. Tega slavja se je udeležilo precej ljudi, med njimi tudi zastopniki množičnih organizacij iz Šmartnega ob Paki in drugod.

Istega dne popoldne pa je društvo razvilo nov gasilski prapor, za katerega so ljudje radevolje prispevali svoj delež. Posebno naklonjenost je izkazal društvu tov. Irman iz Amerike, ki je tukajšnji domačin. Delo tega gasilskega društva lahko služi marsikateremu društvu za zgled.

Avto-moto klub v Šmartnem ob Paki je v svojem tromesečnem tečaju usposabljal mladino za šoferje amaterje. Te dni je v Celju položilo izpit triindvajset tečajnikov, med njimi tudi dve tovarišici.

SPORT

Vipotnik postavlja rekorde

Vipotnik Andrej, znani celjski atlet Kladivarja, ki se mudi na študijski praksi v Bonnu, je v zadnjih dneh nastopil na mednarodnih atletskih tekmovanjih v močni konkurenci z nemškimi in ameriškimi atleti. V Ludwigshafenu je tekel na 800 m, kjer je bil drugi za Nemcem Brennerjem, vendar v odličnem času novega jugoslovanskega rekorda — 1:49,2! S tem je kar za 7 desetink sekunde izboljšal bivši rekord svojega nekdanjega tekmeca Radišića.

Takoj po tej radostni novici smo po nekaj dneh zopet dobili vest o novem podvigu. Tokrat je Vipotnik nastopil na mednarodnem tekmovanju v Koblenzu v teku na 1000 m. Zopet je dosegel drugo mesto za odličnim Nemcem Luegom, vendar postavljeni čas je bil nov jugoslovanski rekord — 2:22,9! Njegov tekmec Lueg je tekel le 2 desetinki bolje. Vipotnik je izboljšal državni rekord na tej progi za 4 desetinke sekunde, ki ga je doslej imel član Dinama Murat.

Tako se je marljivi in skromni atlet Vipotnik Andrej, doma iz Gotovelj pri Žalcu, kar dvakrat vpisal v listo jugoslovanskih rekorderjev. Čestitamo!

USPEH ALI NEUSPEH NEPTUNA?!

V finalu republiškega prvenstva v waterpolu je sodelovala tudi mlada ekipa celjskega Neptuna, ki je obtičala na zadnjem mestu na tabeli brez zmage. Začetek turnirja je bil za Celjane prav nesrečen. Zaradi majhne napake sodnika so bili namreč ob zasluženo zmago nad Branikom, ki so ga premagali s 5:3, v ponovni tekmi pa so srečanje izgubili z 4:6 (3:2)! To je bila zagrizena borba dveh izenačenih tekmecev, kjer bi Celjani ob večji mirnosti lahko zmagali. Zastreljali so namreč kar dva četverca . . . Vse 4 gole za Neptun je dosegel Sčuka. — Po teh dveh tekmah so bile moči Celjanov močno izčrpane. Tako so v nadaljevanju dosegli težak poraz proti zmagovalcu turnirja Triglavu — 1:18 (1:10) s častnim golom Sčuke, nato proti Ljubljani z 2:12 (1:7), kjer je oba gola zopet dosegel Sčuka, ob zaključku pa so se še žilavo upirali Iliriji v prvem polčasu, nato pa je zmanjkalo kondicije, tako da so tudi v zadnjem srečanju doživeli poraz s 3:7 (2:3). V zadnjem srečanju je bil za Neptuna uspešen strelec Sčuka, ki se je na tem prvenstvu uvrstil po doseženih golih na 3. mesto! Ali predstavlja zadnje mesto Neptuna neuspeh? S polno volje so pričeli turnir, že osvojili dragoceni dve točki, ki jim jih je sodniška komisija nato odvzela. Morala pri igralcih je padla v nadaljevanju borb s težjimi nasprotniki, v zadnjem srečanju pa so bili igralci zopet zbrani. Igralci si niso nabrali točk niti zmag, dokazali pa so kljub temu, da ne zaostajajo za Branikom in Ilirijo. Res je, da sta jih tudi ta dva nasprotnika še premagala . . . Neptun je bil prvič na tako močnem turnirju, kjer še niso imeli dovolj izkušenj niti takšičnega znanja igralci, pa tudi ne dovolj kondicije. S pridobitvijo plavalnega bazena v Celju se bodo v bodoče lahko bolje pripravili na to prvenstvo, imeli pa bodo za seboj tudi že dovolj izkušenj in potrebne rutine, brez katerih v športu ni uspehov.

KLADIVAR JE OBDRŽAL SVOJE POZICIJE

Celjski atleti in atletinje so v soboto in nedeljo na domačih tleh v II. kolu državnega ekipnega prvenstva potrdili svojo visoko kvaliteto. V družbi z najboljšimi jugoslovanskimi ekipami Partizanom iz Beograda ter Dinamom in Mladostjo iz Zagreba niso igrali podrejene vloge. Seveda so imeli nekoliko spoštovanja do atletov Partizana, sedemkratnega ekipnega pryaka Jugoslavije, so pa »povozili« zagrebške atlete Dinama tako prepričevalno, da že zlepa ne. In prav isto lahko napišemo o celjskih atletinjah! V atletinjah Mladosti niso imele enakovrednih nasprotnic. Kje je renome in moč ženske ekipe Mladosti, ki je leta in leta osvajala ekipno državno prvenstvo?

Več ali manj smo že čitali v dnevnem tisku podrobne rezultate. Morda ne bo odveč, če bi osvetlili tekmovanje z druge plati.

Po II. kolu zvezne atletske lige je v moški konkurenci stanje naslednje — Partizan 68.587, Crvena Zvezda 65.219, Kladivar 62.584, Odred 58.535, Mladost 58.206 in Dinamo 56.361! To so finalisti ekipnega prvenstva Jugoslavije, ki se bodo koncem septembra v medsebojnem srečanju pomerili v Zagrebu na stadionu Dinama za naslov prvaka. Kaj nam kaže tabela? Atleti Partizana so še vedno nedosegljivi. Crvena Zvezda ni več tako suverena druga kot prejšnja leta. Kladivar se je močno popravil! V II. kolu je nastopil brez Lorgerja, Vipotnika, Urbajsa in pravzaprav Leška (nastopil je le v skoku ob palci) ter zbral tako okrnjen 104 točke več kot v I. kolu. Če bodo atleti Kladivarja vestno trenirali še naprej, se bodo čez mesec dni lahko spoprijeli z atleti Crvene Zvezde za drugo mesto v državi! Kot suvereno vlada na čelu Partizan, tako je po Kladivarju precej občutna razlika do naslednjega mesta, ki ga drži Odred.

V ženski konkurenci so nas atletinje Kladivarja zopet presenetile. Zopet so namreč zbrale največje število točk in se obdržale na vrhu tabele kot najboljša ekipa v Jugoslaviji. Stanje točk — Kladivar 28.888, Odred 28.021, Mladost 26.779 itd. Ali bodo lahko ponovile ta uspeh tudi na zaključku tekmovanja, kjer se bo podelil naslov državnega prvaka? Odred in Mladost sta nastopila v II. kolu oslabljena. Večje število atletinj je namreč na »počitnicah« . . . S tem nočemo zmanjševati vrednosti atletinj Kladivarja, ki imajo v svojih vrstah lepo število mladih zastopnic in s tem najlepšo perspektivo razvoja. Atletinjam Mladosti se maje »stolček«, atletinje Odreda pa niso več tista ekipa kot so bile pred leti. Največja širina in izbira v materialu je pri celjskem Kladivarju, ki je znatno razširil v letošnjem letu število aktivnega članstva. Sedaj je odvisno od atletinj samih, če bodo obdržale visoko lovoriko, ki so si jo zasluženo priborile v prvih dveh kolih. Zlasti bo treba popraviti šibke točke — met kopja, skok v daljino in v višino, pa uspeh skorajda ne more izostati! Dober mesec dni je časa, kar dovolj, da lahko trenerji odpravijo te slabosti. — No, v mesecu septembru bomo že dobili odgovor!

Kdo so bili največji junaki zadnjega tekmovanja? Omeniti moramo pri ženskah Sikovčevo, ki je izenačila državni rekord na 100 m in dosegla odličen rezultat tudi na 200 m. Pri moških ne moremo mimo Važiča, ki je v soboto in nedeljo s svojim tekom spravil vse gledalce s sedežev! Tek na 1500 m je bil pravo doživetje. Silovita borba Murat : Važič bo še dolgo ostala v spominu ljubiteljev atletike, nič manj pa tudi tek na 5.000 m, kjer je simpatični Simo v zadnjem krogu v prekrasnem finišu »povozil« oba tekača Partizana Subotiča in Pavlovića. Vse priznanje gre Kovaču, ki je tako neopazen atlet in je vendarle za Kladivarja zbral največje število točk — preko 2800! Tudi drugi Zalčan Vučer Zoran je bil eden tistih tihih borcev na atletski stezi, ki je nabral 2400 točk. Za končni uspeh so zaslužni prav vsi, zato ne moremo mimo prodornega uspeha Cajhna, ki je na nizkih ovirah premagal državnega prvaka Radulovića, omeniti moramo metalce kopja Kopitarja Jožeta, ki je premagal Miletiča, Rojc Zdravko pa je prvič v življenju metal preko 60 m ali preko uspešnih nastopov vsestranega atleta Brodnika itd. Tu so še Župančič Igor, Kopitar Marjan, mladinci Naraks, Verk, Sketa in Ban, dolgoprogaša Male in Kranjc, izkušeni metalci Golc, Jančič in drugi. In atletinje? Poleg Sikovčeve izkušeni državni reprezentantki Cetešnikova in Slamnikova, potem pa sama mlada dekleta — Silanova, Libanova, Leskovškova, Cviklova, Cokanova, Ocvirkova, Skornikova, Rečnikova itd.

Za nami je kvalitetna atletska prireditev, ki je dala 3 državne, 2 republiška in celo kopico osebnih rekordov. To je bogata bilanca, ki ni bila v II. kolu zvezne lige nikjer dosežena na ostalih bojiščih v Jugoslaviji. V listo novih državnih rekorderjev so vpisali svoja imena Pavlovič (P) v metu kopja, Jocić (P) v troskoku in Sikovčeva na 100 m, v listo republiških pa simpatični Murat (D) in Važič Simo, oba v teku na 1.500 m.

Nogomet: KATASTROFA NOGOMETAŠEV CELJA

Ducat golov so odnesli v lokalnem srečanju nogometaši Celja iz Glazije! Pri tem se niso postavili niti v toliko, da bi dosegli vsaj častni gol . . . Toliko je bilo ugibanj in prerokovanj pred tem srečanjem po celjskih ulicah. Nekateri so celo sodili, da grozi Kladivarju prvič poraz od ZSD Celja. Srečanje je pokazalo, da bodo nogometaši Kladivarja tudi v novi nogometni sezoni igrali vsaj med domačimi moštvi še na prvo violino. Več o srečanju ne bi bilo treba spregovoriti, saj nam rezultat pove verno sliko dogodkov na terenu. Strelci — Rojnik 5, Kujan 2, Posinek 2, Perc, Štor in Jošt (autogol). Nogometaši Olimpa so na domačih tleh dosegli lep uspeh — zmago s 4:2 nad Bratstvom iz Hrastnika! Vsekakor priznanje za zmago nad renomiranim nasprotnikom!

Rokomet:

V Celju so gostovali rokometaši iz Indjije, ki so v dveh srečanjih z moštvi Celja in Kladivarja pokazali moderen rekomet, poln smiselnih akcij, preigravanj, lepih kombinacij, koristnih taktičnih zamisli in uspešnih zaključnih strelov. Moštvi Celja in Kladivarja so v teh tekmah imeli podrejeno vlogo. Celjani so doživeli poraz z 10:17 (7:8), Kladivar pa je dosegel neodločen rezultat 16:16 (10:12). Obe tekmi sta pokazali, da se Celjani morajo še učiti pri drugih, da bodo v tej igri zopet dosegli kvalitetnejšo stopnjo.

SPORTNI PROGRAM:

Nedelja 18. 8. 17. uri na Glaziji prijateljska nogometna tekma PROLETER : KLADIVAR (Zrenjanin)

ob 9.30 v plavalnem bazenu v Rogaški Slatini OKRAJNO PRVENSTVO DRUŠTEV PARTIZAN V PLAVANJU IN SKOKIH V VODO

Košarka:

Pretekli teden je druga ekipa Celja v postavi: Malgaj, Stojan, Šadar, Novačan in Makarović imela v gosteh košarkarsko ekipo iz Štor. Tekma je bila prijateljska in predvsem namenjena pripravam in vigravanju obeh moštev za bližajoča se prvenstva in četveroboj mest, na katerem delujejo ekipe Zrenjanina, Tuzle, Osijeka in Celja. Kljub temu, da so Celjani pokazali dokajšnjo mero nevigranosti, so visoko porazili goste z rezultatom 90:41.

Skrajni čas je, da košarkarji prično z resnimi pripravami, če žele dostojno zastopati svoje mesto, na velikem mladinskem četveroboju.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 123 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 620-305-T-1-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN, POLLETNA 250 DIN, ČETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISK CELJSKA TISKARNA V CELJU

O čem razpravljajo člani organizacije SZDL v Špitaliču

KORISTNE POBUDE NAPREDKA ŽELJNIH LJUDI BI KAZALO PO MOŽNOSTI PODPRETI

Tisti, ki bi na drugi strani Konjiške gore iskal vas Špitalič, je pač ne bi mogel najti, čeravno nosi skupina krajev in naselij tako ime. Še prav posebno so si to ime zapomnili številni borci, ki so se borile v teh krajih. V letih po vojni se tam okrog ni kaj dosti spremenilo. Večje delo je bilo opravljeno pri postavitvi in ureditvi šole, ZB je postavila spomenik padlim borcem in uredila grobove tam, kjer so ostali neprekopani, v starem samostanu pa so lani prizadevni vaščani opremili dvorano za različne prireditve. Še pred dvemi leti je tu samostojno poslovala kmetijska zadruga, ki se je nato priključila konjiški. Od organizacij tega okoliša sta najbolj aktivni SZDL in pa strelska družina, ki v svojih vrstah vključuje lepo število mladih ljudi, seveda pa v glavnem tistih, ki ostanejo doma in ne gredo v bližnjo in dalnjo okolico za zaslužkom. Tudi SZDL je aktivna pri svojem delu. Odborniki s člani razpravljajo o vseh tekočih nalogah, pomagajo pri reševanju različnih vprašanj in v okviru možnosti skrbe za napredek kraja. O tem, kaj in kako delajo, so se nedavno pomenili na skupnem sestanku vseh organizacij tega kraja. Poglejmo, kaj so že napravili in kaj še imajo v načrtu.

Vsekakor sili v ospredje elektrifikacija, na katero so čakali več let. Iz mrtve točke se je stvar premaknila še pred nekaj časa, vendar do uresničitve je v glavnem prišlo šele letos. S finančno pomočjo okraja in zadružne zveze, občine in kmetijske zadruge je prebivalcem tega področja le uspelo, da so postavili transformator, potegnili glavni vod, napeljali lokalno omrežje in se tako približali dnevu, ko bo tudi njim svetila električna luč. Vaščani vseh naselij so zato vložili ogromno svojih sredstev. Zbrali so nekaj sto tisočakov v denarju, prispevali lepo število drogov za omrežje, izkopavali so jame za drogove in jih postavljali. To ni bilo lahko delo, saj je teren dokaj hribovit in kamenit. Toda boj za napredek, ki ga prinaša elektrika, ni poznal ovir in dosedanji uspehi kažejo, da bodo v posameznih predelih že letos lahko zasvetili z električno lučjo. Da ima prav odbor SZDL za tako delo lepe zasluge, ni treba posebej poudarjati.

Druga stvar, ki teži ljudi tega področja, pa je ureditev vodovoda — vodnjakov in podobnih naprav. V teh hribovitih legah poleti zmanjka vode. Ponekod jo morajo voziti iz doline, večkrat pa seveda uporabljajo v primeru potrebe tudi nečisto in blatno vodo. V okolici je več močnejših izvirkov, ki bi jih bilo potrebno urediti in bi bilo to vprašanje rešeno. Ljudje so pripravljeni pomagati kot pri elektriki, le za cement in drugi material bi morali dobiti sredstva.

Dolgoletna želja teh ljudi je še, da bi dobili v vas telefon. Tu zdaj ni tako važno, ali ga bo imela zadruga, šola ali kdor koli že, drži le to, da je telefon za ta oddaljen kraj nujno potreben.

To je del vprašanj, ki žulijo ljudi v krajih pod skupnim imenom Špitalič. O tem razpravljajo člani SZDL, jih obravnavajo na zborih volivcev, predlagali so jih že v rešitev in enkrat jih bo potrebno začeti reševati. Njihove zahteve niso velike, ljudje sami bodo pomagali po svojih močeh, celotna okolica pa bi se s tem močno dvignila iz zaostalosti.

Reševalna služba mora biti ozko povezana z bolnišnico

Svet za zdravstvo pri OLO Celje je na svoji zadnji seji med drugim obravnaval tudi problematiko reševalne službe v našem okraju. Ko je nedavno posebna komisija, v kateri so sodelovali tudi zdravniki, pregledala vse reševalne postaje na območju našega okraja, je ugotovila marsikatere pomanjkljivosti. K temu so še zdravniki celjske bolnišnice podali svoje mnenje in opozorili na potrebo po centralizaciji reševalne službe pod enotno upravo, na popolnejšo opremo reševalnih avtomobilov ter na strokovno izpopolnitev kadra, ki je zaposlen pri reševalnih postajah.

Na našem teritoriju je trenutno 14 reševalnih avtomobilov. Na terenu so ti avtomobili razmeroma še dobro ohranjeni, v Celju pa je strojni park precej iztrošen. Prostori reševalnih postaj niso primerni, kader je nezadosten in šoferji so brez počitka. Strokovna izobrazba ljudi, ki prevažajo bolnike, je nepopolna in največkrat je bolnik med vožnjo v bolnišnico prepuščen šoferju, odnosno domačemu spremljevalcu, ki mu ne zna ničesar pomagati. Večina postaj bolničarjev-spremljevalcev sploh nima. Prav tako avtomobili tudi niso v večini primerov opremljeni s potrebnim sanitetnim materialom za prvo pomoč.

Za območje celjskega okraja bi bilo število 14 reševalnih avtomobilov v rednih razmerah kar zadostno, pri sedanji organizaciji in razcepljenosti reševalnih postaj pa reševalna služba res marsikdaj odpove. Problem je v tem, da vsaka reševalna postaja zase regulira prevoze in dostikrat niti celjska reševalna niti bolnišnica ne vesta, kje se trenutno nahajajo avtomobili, ker je med njimi premalo medsebojne povezave. Jasno je, da so terenske reševalne postaje zainteresirane, da imajo čim več prevozov. Tako dostikrat ob potrebi rešilni avto ni na mestu. Problem je tudi v klicanju rešilne postaje, saj marsikje niti ni dežurne službe in na poziv ni mogoče dobiti rešilnega avtomobila in poškodovanec mora zaradi slabe organizacije po nepotrebnem čakati dolge ure na prevoz.

Spričo teh in drugih pomanjkljivosti so člani sveta za zdravstvo OLO Celje na zadnji seji predlagali, da bi celjska reševalna postaja v bodoče prevzela nekako centralno obveščevalno službo in koordinirala delo med posameznimi reševalnimi postajami. Šoferji bi se naj ob vsakem prevozu bolnika javili pri njih. Nadalje je bilo sklenjeno, da bi se vse reševalne postaje priključile kot enote zdravstvenemu domu. Vse občine, ki imajo reševalne postaje, bodo morale nastaviti bolničarja-spremljevalca. Za osebje reševalnih postaj bo v jeseni v Celju organiziran tečaj, kako naj se postopa pri prevozu bolnika.

NESREČE

Pod voz je padel Franc Jošt iz Ponikve pri Grobelnem. Dobil je poškodbo na nogi.

Kmetovalec Stane Šmid iz Čače vasi pri Rog. Slatini je s kamionom vozil opeko za svojo hišo. Med vožnjo je padel s kamiona. Dobil je težke notranje poškodbe. Kmalu po prevozu v celjsko bolnišnico je podlegel poškodbam.

Grad Podčetrtek propada

Nekaj romantičnega je v pokrajini ob Sotli. Valoviti hribi ob dolini, skozi katero se med vrbjem in jelševjem vije Sotla, pokriti z gozdovi, vinogradi. Na gričih so razvaline gradov Kunšperka, Cesargrada, Deseniča, Olimja, Podčetrtka. To so spomeniki preteklosti, neme priče, ki pojasnjujejo trnovo pot našega življa skozi stoletja. Ohraniti jih moramo prihodnosti. Toda nekaterih ni mogoče več rešiti. Kunšperk je kup kamenja. Desenič na Hrvaškem je zaščiten in je v njem muzej. Toda eden še najbolj ohranjenih propada.

Danes še vidimo ponosen rumen grad nad Podčetrtkom. Od daleč je videti naravnost pravljično mogočen. Njegova okrogla stolpa kipita proti oblakom, sam pa se je v vsej mogočnosti vgnezdil med drevje na strmi skali nad trgom. Če ga pogledamo od blizu, pa vidimo razpoke, ki se večajo iz leta v leto. Terasa, s katere je krasen razgled daleč po Obsotelju do Kumrovca, se bo ščasoma zrušila, če je ne bodo pravočasno podprli. Skoraj prazen je grad. V pritličju je nekaj ljudi, čez dvajset sob pa z golimi stenami strmi v čas, ki jih neusmiljeno uničuje. Krasna je viteška dvorana. Nekaj starih slik je zaprašenih in na razpolago mišim ter netopirjem, ki gnezdijo po obširnem mračnem podstrešju. Nekdanji Attemsov grad je to, mogočna stavba, ki bi se z majhnimi stroški dala ohraniti in tudi gospodarsko izkoristiti.

Toliko razpadlih ruševin renoviramo, zakaj ne bi že zdaj ohranili zgodovinsko zgradbo, ko še je živa in sposobna za izkoriščanje? S skromnimi stroški bi lahko omogočili bivanje ljudem, ki prihajajo na letovišče. V gradu bi lahko bil kulturni dom, ki ga tu daleč naokoli ni. Če bi naredili do njega žičnico, bi to postala priljubljena turistična atrakcija in gospodarsko rentabilen dom, posebno še, ker je le 15 minut oddaljen od »atomskih toplic«. Tri kilometre vstran pa je tudi olimski grad, v katerem je edinstvena srednjeveška lekarna z zgodovinsko visoko vrednimi freskami. Vse to bi bilo potrebno ohraniti prihodnosti v celotni povezanosti, dokler je še čas.

Sotelski

Delegati prenašajo na kolektive smernice s kongresa delavskih svetov

Nekatera večja podjetja v našem mestu in okraju so samoiniciativno takoj po prihodu delegatov s kongresa delavskih svetov organizirala sestanke, na katerih so delegatje prenašali na kolektive vtise s kongresa, smernice za delo in zaključke, ki jih je sprejel kongres. Da pa bi bili s kongresnim materialom seznanjeni vsi delovni kolektivi, je okrajni sindikalni svet te dni sklical sestanek z vsemi delegati in z njimi razpravljal o nalogah, ki so jih kot delegatje dolžni opraviti v svojih in drugih kolektivih, ki na kongresu niso imeli svojega zastopnika.

Tako so že in bodo delovni kolektivi začeli sistematično delati po smernicah kongresa in bodo vse svoje delo prilagodili tem zaključkom.

K sestankom, ki jih organizirajo podjetja v povezavi z občinskimi sindikalnimi sveti, naj bi bili poleg članov kolektiva pritegnjeni tudi vsi politični delavci.

Na osnovi 10. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov, Uradni list 34/55

RAZPISUJE

Občinski ljudski odbor Šentjur pri Celju

naslednja delovna mesta:

1. Upravnika in poslovodjo centralne poslovalnice Trgovskega podjetja Ponikva pri Grobelnem.
2. Računovodjo Trgovskega podjetja Ponikva pri Grobelnem.
3. Upravnika in poslovodjo centralne poslovalnice Trgovskega podjetja Slivnica pri Celju.
4. Računovodjo Trgovskega podjetja Slivnica pri Celju.

Za mesti pod zaporedno številko 1 in 3 kvalifikacija trgovskega poslovodje z najmanj petletno prakso kot poslovodja večje trgovske poslovalnice ali podjetja. Za mesti pod zaporedno številko 2 in 4 pa kvalifikacija samostojnega knjigovodje z najmanj štiriletno prakso. Pismene ponudbe z življenjepisom, dokumenti in navedbo dosedanjih delovnih mest ter potrdilo o nekaznovanju je predložiti Občinskemu ljudskemu odboru Šentjur pri Celju najkasneje do 25. avgusta 1957.

OBJAVE in OGLASI

PUTNIK-SLOVENIJA, Celje, razpisuje 1 službeno mesto kurirke in obenem snažilke. Pismene prošnje dostavite naši poslovalnici. Plača po tarifnem pravilniku.

PUTNIK-SLOVENIJA, CELJE

poziva vse Kmetijske zadruge, razne kolektive in podjetja, da pravočasno naročijo v naši poslovalnici avtobus za skupinsko potovanje na zagrebški velesejem, ki se vrši v času od 7. do 23. septembra 1957.

Nadalje obveščamo vse Celjane in okoličane, da prirejamo 15. septembra 1957 1-dnevno potovanje v Zagreb z ogledom zagrebškega velesejma — nudi se Vam ugodna prilika, za vsakega prijavljenca preskrbljeno mesto v posebnem PUTNIK-ovem vlaku za ceno 470 din. Prijave sprejemamo do zaključnega števila — pridite in prijavite se čimprej!

Poslužujte se nakupa vseh vrst vozovnic v predprodaji, rezervacij mest za letni oddih pri Putniku v Celju, kjer si lahko preskrbite tudi potne liste in vozovnice.

Radio

NEDELJA, 18. avgusta

12,00 Pogovor z državljani
12,10 Želeli ste — poslušajte!
12,50 Našim kmetovalcem

PONEDELJEK, 19. avgusta

14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika, reklame in objave
17,20 Potpuri operetnih melodij
17,30 Sportni komentar
17,45 Celjski ansambli pojo in igrajo

TOREK, 20. avgusta

14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika, reklame in objave
17,20 Od melodije do melodije
17,45 Igrajo tamburaši »Svobode« Celje

SREDA, 21. avgusta

14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika, reklame in objave
17,20 Slovenske narodne
17,30 Kulturni obzornik
17,45 Poje ženski pevski zbor Svobode Celje p. v. Toneta Tržana

ČETRTEK, 22. avgusta

14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika, reklame in objave
17,20 Igra Celjski plesni orkester p. v. Vendija Videca
17,35 5 minut za naše gospodinje
17,45 »Pri obiralcih zelenega zlata« — naša četrtkova reportaža

Petek, 23. avgusta

14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika, reklame in objave
17,20 Igra zabavni orkester Frank Chacksfield
17,35 Gospodarska vprašanja
17,45 Pred otvoritvijo prireditev »Celje 1597«

SOBOTA, 24. avgusta

10,00 Prenos otvoritve prireditev »Celje 1957« iz Celjskega gledališča
11,00—14,35 Prenos sporeda RL
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika, reklame in objave
17,20 Utrinki iz celjskih razstav
18,00—23,00 Prenos sporeda RL

SLUŽBA PRAVNE POMOČI pri Občinskem ljudskem odboru Celje je po končanih dopustih pričela z rednim delom. Uradne ure za stranke vsak ponedeljek in petek od 15.30 do 17.30 v sobi štev. 11, pritličje levo, poslopje Občinskega ljudskega odbora Celje.

UČITELJIŠČE CELJE OBVEŠČA:

Popravni izpiti sprejemnih izpitov bodo v ponedeljek 26. avgusta 1957, za ostale letnike pa 27. in 28. avgusta ob 8. uri.

Diplomski in popravni diplomski izpiti bodo 29., 30. in 31. avgusta 1957.

Prošnje kolkovane s 50 din državne in 20 din občinske takse je predložiti upravi šole najkasneje do 24. avgusta.

Pričetek pouka bo 5. septembra 1957.

BANČNA USLUŽBENKA s 14-letno prakso želi menjati službo, najraje v komercialni oddelek. Ponudbe na upravo lista pod »1. december 1957«.

MLAD NEPOROČEN ZDRAVNIK išče nujno opremljeno sobo. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »TAKOJ«.

PRODAM NOVO enostanovanjsko hišo z vrtom. Žlender, Žalec 27.

PRODAM ali zamenjam hišo s 4 ari zemlje. Kovač Jurij, Celje, Lokrovec 18.

PRODAM hišo z vrtom. Poizvedbe: Danica Vastič, Vrteče 94, Laško.

PRODAM polovico hiše v Trnovljah ali zamenjam za stanovanje. Naslov v upravi lista.

PRODAM ugodno enodružinsko hišo z vrtom v Celju. Informacije: Zadnik Celje, Nova vas 54.

PRODAM ugodno enonadstropno stanovanjsko hišo z 12 arov zemlje v mestu. Naslov v upravi lista.

PRODAM ugodno hišo z gospodarskim poslopjem in 7.5 ha posestva na lepi legi v Zgornji Savinjski dolini ob glavni cesti. Naslov v upravi lista.

PRODAM ugodno lep večji namizni štedilnik (zidan — ploščice) z dvema pečicama. Naslov v upravi lista.

PRODAM spalnici, eno iz trdega, eno iz mehkega lesa. Naslov v upravi lista.

PRODAM poceni dve pisalni mizi in rolo omaro. (trd les) »Majolka«, Celje.

PRODAM ugodno triokenski kozolec 20×7. Vprašati: Gostilna Svetel, Celje Mariborska.

PROSIM najditelja evidenčne tablice štev. 5976, ki je bila izgubljena v nedeljo, naj je vrne proti nagradi na upravo lista.

PROSIM najditelja ženske rdeče jopice, izgubljene od Plinarne do »Partizana« v Gaberju, da jo vrne proti nagradi na naslov: Strukelj Bogomira, Celje Zg. Hudinja 133.

ZAHVALA

Ker mi ni mogoče vsakomur posebej se zvahvaliti za sožalja ob nenadni izgubi mojega ljubljenega moža

PLAS STEFANA

se tem potom zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujem dr. Herbertu Završniku za njegovo požrtvovalno zdravljenje, kakor tudi primariju dr. Šušteršiču, sestri Tereziji in vsemu bolniškemu osebju. Zahvaljujem se tudi uslužbencem podjetja OZZ, hišnim stanovalcem za pomoč in tolažbo kakor tudi č. duhovščini.

Žalujoča žena: Plaš Marica

Kino

KINO UNION, CELJE
Od 16. do 19. 8. 1957, »Nesmrtni garnizon«, sovjetski film.
Od 20. do 24. 8. 1957, »V mreži«, jugosl. film.

KINO METROPOL, CELJE
Od 17. do 20. 8. 1957, »Tujec je klical«, ameriški film.
Od 21. do 24. 8. 1957, »Maščevalci«, ameriški film.

LETNI KINO, CELJE
Od 17. do 21. 8. 1957 »Ciganka«, jugoslovanski film.
Od 22. do 25. 8. 1957, »Kazimir«, francoski film.

Dr. Janko Lešničar:

Vsesplošna borba človeštva proti poliomyelitisu

IV. INTERNACIONALNA KONFERENCA ZA POLIOMYELITIS V ŽENEVI OD 8. DO 12. JULIJA 1957

Ženeva je sprejela v dneh od 8. do 12. julija 1957. l. 430 strokovnjakov iz vsega sveta, zaposlenih z vprašanjem poliomyelitisa. Jugoslavijo je zastopalo 17 udeležencev; iz Slovenije nas je bilo 5. Našo delegacijo je vodil predstojnik Inf. klinike v Beogradu akademik univ. prof. dr. Kosta Todorović. Prireditelj internacionalnih konferenc za poliomyelitis je ameriška organizacija »Nacionalna ustanova za otroško paralizo«, ki prireja konference vsaka tri leta. Prva konferenca je bila v New Yorku leta 1947 in je dala pobude za velike pridobitve, tako v pogledu preprečevanja, kakor v pogledu zdravljenja poliomyelitisa v letih po drugi svetovni vojni. Poliomyelitis je pustošil v Ameriki leta in leta, ko smo v Evropi vedeli o njem prav malo. Zato ni čudno, da so prišle najmočnejše pobude na področju poliomyelitisa prav iz ZDA. Druga konferenca, leta 1950 v Kopenhagenu, je zaznamovala velik napredek: Endersu, Robbinsu in Wellerju iz ZDA — Nobelovim nagrajencem, se je posrečilo leta 1949 kultivirati povzročitelje poliomyelitisa na kulturi embrionalnega ali drugega tkiva, s čemer je bilo omogočeno najširše eksperimentalno delo. Dotlej je bilo namreč raziskovalno delo vezano na opice, ki so zelo drage poizkusne živali. Učinkovita in varna vakcina (cepivo) proti poliomyelitisu je postala le še vprašanje časa.

Na III. internacionalni konferenci za poliomyelitis leta 1954 v Rimu je že poročal Jonas E. Salk iz Pittsburgha o učinkovitem cepivu proti poliomyelitisu. Nekaj mesecev po konferenci so se odigrali dogodki, ki so začasno zelo omajali vero v Salkovo težko pričakovano cepivo. Nekateri otroci so prav zaradi cepljenja dobili poliomyelitis. Toda šlo je le za tovarniško napako pri pripravi cepiva, ki ni mogla uničiti Salkove pridobitve. V letih 1955-57 je bilo cepljenih že 120 milijonov otrok brez vsakih komplikacij, tako da je današnje Salkovo cepivo povsem varno.

Profesor dr. J. E. Salk, šef virološkega laboratorija medicinske visoke šole v Pittsburghu — iznajditelj cepiva proti poliomyelitisu.

V ospredju letošnje konference je bila prva bilanca o uspehih Salkovega cepiva ter uspehi sodobnega zdravljenja poliomyelitičnih bolnikov, to je predvsem tistih, ki jim ohromi dihalno mišičje. Po slovesni otvoritvi 8. julija 1957 v Victoria Hallu, na kateri so bili navzoči najvišji predstavniki švicarske konfederacije, se je pričelo delo v dvorani Združenih narodov. Vodje delegacij iz vsega sveta so zaporedoma podajali v 5-minutnih referatih poročila o poliomyelitisu v svojih državah ter o uvajanju cepljenja s Salkovim cepivom. Iz teh poročil zaključujemo, da je poliomyelitis po vsem svetu v porastu, predvsem pa v evropskih državah. Glede cepljenja pa je bilo ugotovljeno, da je bilo v Ameriki zaključeno cepljenje vsega prebivalstva do 40. leta starosti do letošnje pomladi. Cepljenje s Salkovim cepivom so sprejele v državni program skoraj vse evropske države. Zahodnoevropske države in ČSR so že izvedle popolno cepljenje najbolj ogroženih letnikov do letošnje pomladi. Vredno je omeniti, da je sovjetski delegat poudarjal važnost Salkove pridobitve in da se tudi v ZSSR pripravljajo na množično cepljenje, doslej pa so bili cepljeni najbolj ogroženi letniki v Moskvi.

V popoldanskih urah je pričela konferenca z referati najpomembnejših strokovnjakov. Salk in sodelavci, ki proučujejo, kako Salkovo cepivo zmanjšuje obolost, za poliomyelitisom, so poročali prvi dan konference. Salk je prikazal v svojem referatu, da je ostala zaščita ljudi, ki so bili cepljeni z njegovim cepivom po treh letih enako močna, kakor je bila neposredno po cepljenju. Pričakuje, da bo zaščita pridobljena z njegovim cepivom, zdržala vse življenje.

Epidemiologi so prikazali vpliv Salkovega cepiva na zmanjšanje obolelosti na vakciniranih področjih. Po primerjavah med številom obolenj, med cepljenimi in necepljenimi osebami, je mogoče zaključiti, da Salkovo cepivo zagotovo ščiti preko 75 odstotkov cepljenih oseb pred paralitično obliko poliomyelitisa. Verjetno pa bodo uspehi še večji. Pri analizah so bili upoštevani vsi cepljeni, med temi pa je bilo veliko število oseb, ki so dobile samo eno injekcijo cepiva (popolno cepljenje pa se sestoji iz treh injekcij). Analiza o uspešnosti cepljenja pri osebah, ki so dobile vse tri doze cepiva, še ni zaključena. Kaže pa, da bo uspešnost popolna, čeprav zdaj še ni stoodstotna.

V stavbi, ki je označena na levi strani s krogom, je bila konferenca (Salle du Conseil Général), tri dni pa tudi v univerzi (stavba je označena s krogom na desni strani).

V zgodovini medicine se še nikoli ni pričelo uporabljati novo profilaktično sredstvo tako hitro in tako množično kot cepivo proti otroški paralizi. Ker proizvodnja cepiva ni mogla ustreči željam po množični uporabi, je večina držav, ki je sprejela cepljenje v svoj državni program, zaključila cepljenje šele konec leta 1956, nekatere evropske države pa šele v začetku tega leta. Tako se bo pravi uspeh cepljenja pokazal šele v prihodnjih letih. Vplivi cepljenja se najočitneje kažejo v ZDA, ki je cepila do leta 1956 največje število letnikov, število obolenj za poliomyelitisom pa je bilo v letu 1956 najnižje v vseh povojnih letih.

Drugi dan konference so podajali referate Sabin, Koprowski in drugi strokovnjaki, ki pripravljajo novo cepivo proti poliomyelitisu. Cepivo so pripravili iz živega virusa, ki je tako spremenjen, da ne more povzročiti paraliz (tudi proti kozam cepimo z živim virusom). To cepivo bo imelo nekatere prednosti pred Salkovim cepivom. Postopek cepljenja bo namreč enostaven tudi pri množični izvedbi, ker bo možno jemati cepivo skozi usta v kapsulah, cepivo pa bo znatno cenejše kakor Salkovo. Tudi s to vakcinacijo si bo mogoče pridobiti trajno in zanesljivo zaščito. Čeprav Sabinovo cepivo še preizkušajo, so doseženi ohrabrujoči rezultati. Konferenca pa je ugotovila, da je danes upravičena le uporaba Salkovega cepiva.

V naslednjih dneh so v Salle du Conseil Général zasedali strokovnjaki, ki proučujejo poliomyelitične viruse in način, kako se oboljenje širi, strokovnjaki, ki se ukvarjajo z zdravljenjem, pa v avli univerze. Obe skupini sta obravnavali svoje specialne probleme. Tudi pri zdravljenju poliomyelitisa z ohromitvijo dihalne muskulature zaznamujemo v zadnjih letih velik napredek. Statistični podatki kažejo, da je mogoče s pomočjo aparatov za umetno dihanje rešiti marsikatero življenje, s pomočjo sodobne medicinske rehabilitacije že v zgodnji fazi obolenja pa je mogoče zmanjšati invalidnost, večino poliomyelitičnih bolnikov pa je mogoče vrniti v normalno življenje.

Konferenca je končala delo 12. julija zvečer. Zaključil jo je sloviti francoski otroški zdravnik Debré, ki je zbral zaključke konference in nakazal naloge za bližnjo prihodnost.

V tehničnem pogledu je treba omeniti, da so bili oficielno priznani in za uporabo dovoljeni angleški, francoski, nemški in španski jezik. Vsak referat je bil sproti preveden v vse štiri jezike. Sovjetski znanstveniki so referirali v ruščini, kar je povsem razumljivo zaradi prestiža tako velike države. Dnevi so bili zelo vroči, zato je bilo težko zdržati ves dan v dvorani, omogočeno pa je bilo slediti konferenci tudi na hodnikih, saj je bilo tu nešteto televizijskih aparatov, ki so prenašali potek konference iz dvoran. Istočasno so predvajali ves dan filme iz vseh področij poliomyelitisa. Strokovna razstava je prikazovala grafikone o razširjenosti poliomyelitisa po svetu, o vplivu vakcinacije na vakcinirana področja, o rezultatih različnih postopkov pri zdravljenju svežega obolenja in pri kasnejši medicinski in profesionalni rehabilitaciji. Tovarne, ki proizvajajo cepivo, pa so prikazovale postopek izdelovanja cepiva, druge tovarne pa aparate za umetno dihanje in aparate za medicinsko in profesionalno rehabilitacijo. Vsak večer so se vrstili sprejemi, ki so pripomogli k medsebojnemu spoznavanju udeležencev. 10. VII. je sprejel našo delegacijo v jugoslovanskem konzulatu stalni delegat pri Združenih narodih dr. Jože Brilej, ki se je mudil v Ženevi kot vodja delegacije ECOSOC.

Potek konference je pokazal, kako tesno sodelujejo vsi narodi in vse države zemeljske oble v borbi proti skupnemu sovražniku, ki onesposablja že leta in leta tisoče državljanov. V neštetih govorih ob otvoritvi in zaključku je bilo to sodelovanje poudarjeno, izražena pa želja, da bi ta zgled pripeljal do tesnega sodelovanja med narodi na vseh področjih.

Bodice

VELENJSKO JEZERO

Sred velenjskega lignita
v soncu jézero se svita
in človeka vabi vase,
da z valovi poigrá se
in si ohladi telo,
ko se potopi v vodó.

Kje kopalni mojster hodi,
da ga najti ni pri vodi?
Kaj mordà je na dopustu
zdajle v mesecu avgustu?
Kdo kabine naj odpre,
ki zaklenjene so vse?

Ne pomaga nič! Ni ključa!
In kopalcev vročih gruča
za kabinami poišče
tu in tam si skrivališče,
vendar smukne iz oblek
ne brez muke in zadreg.

Iz višine v mokro skočiš
in izdatno se namočiš.
Ko pa si z vodó opravil
in se spet v obleko spravil,
stopiš v restavracijo,
tam pa glej senzacijo!

Tu kopalci kar v kopalkah,
v tistih ozkih minimalkah
v šir razkrečeni sedijo,
po stolèh nogé molijo.
Ti pa si zakrij oči,
da ti vid ne oslepi!

Jézero Velenjsko jasno,
ti si mično, ti si krasno,
ko se sonce ti nasmiha!
Tu naj človek se nadiha
novih sil in zdravja spet!
Ljubi red nam lepšaj svet!

DEGUSTACIJA PIVCEV

Uspela degustacija kadilcev,
rodila mnogo zdravih je sadóv.
Sledi naj degustacija še pivcev,
častilcev alkoholičnih soków!

Za ta namen primerna bo Glazija,
kjer polnih sódov sto se naj zvrsti
za tisoče, ki jim pijača prija
in želja jim nikdàr prijetna ni!

Bilà bi prireditev svoje vrste
tu zbranih pivcev degustacija
in vinske njihove ljubezni čvrste
in složnosti manifestacija.

Glazija vsa šumela bi veselo
od burnih pesmi, vriskov in zdravic,
ko rujno kapljo rdečo, črno, belo
poskušali bi pivci vročih lic.

Čez nove planke pa zavistno zrli
bi abstinenti, polni grenkih slin,
nazadnje bi mordà še plot podrli,
ko ne bi več obvladali skomin.

Iz bólnice bi gledali bolniki,
ki se prežganka jim prešibka zdi,
in ob skušnjavi bližnji preveliki
medleli od zbujènih bi strasti.

Gostinstvo naj posluša pivcev želje,
ki ob pokušnji tej na dan privró,
da vsem ustreže v srečo in veselje!
Smrt ljubi žeji! naj parola bo...

Drobne zanimivosti

BALONI ZA DVIGANJE POTOPLJENIH LADIJ

Neko ameriško podjetje, ki izdeluje gumijaste predmete, namerava ob sodelovanju ameriške mornarice dvigniti z morskega dna italijansko potniško ladjo Andrea Doria, ki se je, kot vemo, potopila v bližini ameriške obale po trčenju s švedsko ladjo Stockholm. Zastopnik tega podjetja je izjavil novinarjem, da bodo za dviganje ladje uporabili doslej še nepreizkušeno metodo, v katere uspeh so kljub temu prepričani. Za dviganje ladje, ki leži v globini 50 metrov, bodo uporabili gumijaste balone, ki bodo okrepljeni z mrežo iz jeklene žice. Najprej bodo potapljači pričvrstili balone za trup ladje, nakar bodo balone s površine napolnili z zrakom. Tako predvidevajo, da bodo baloni, ki bodo izplavali na površino, hkrati povlekli za seboj tudi ladjo, ki ima 29.000 registrskih ton.

OPTIČNE GRAMOFONSKE PLOŠČE

Neki italijanski inženir je izumil specialno vrsto gramofonskih plošč, na katerih se lahko hkrati snema zvočni in vizuelni del programa. Ko se taka plošča pozneje reproducira, se pojavijo na televizijskem aparatu optične scene, ki jih spremlja zvočni del programa. Izum tega italijanskega inženirja so prikazali na mednarodni izložbi elektronike in atomistike, ki je bila ta mesec v Rimu.

PIVO S SADNIM OKUSOM

V Ameriki so nedavno dali v prodajo pivo, ki ima namesto običajnega grenkega okusa — sadni okus. Novo pivo delajo v treh variantah: ena vrsta ima duh in okus češenj, druga okus limone in tretja okus znanega napitka cocacole. Toda vse tri vrste piva imajo enak odstotek alkohola kot navadno pivo. Da so začeli izdelovati »dišeče pivo«, je ameriške pivovarnarje vzpodbudila anketa, ki je pokazala, da 54 odstotkov Američanov ne pije piva v glavnem zaradi tega, ker je grenko.

TAKE ZIME V JUŽNI AFRIKI ŠE NE POMNIJO

Medtem ko je bila v Evropi zelo velika vročina, je preživljala Južna Afrika tako hudo zimo, da je ne pomnijo štirideset let nazaj. Po močnih nočnih nalivih in mrazu je začel padati sneg. Snežna odeja je bila ponekod visoka celo 25 cm. V nekaterih krajih so bile zametene poti s snežnimi zameti, ki so bili visoki preko šest metrov. Na neki cesti je bilo zametenih v začetku julija preko 400 avtomobilov. Avtostrada, ki vodi v Johannesburg, je bila neprehodna v dolžini 80 km, vlaki pa so vozili z velikimi zamudami.

GLASBA IZ APARATOV ZA SUŠENJE LAS

V nekem frizerskem salonu v Zürichu so uvedli prijetno novost: železne »kape« za sušenje las so preuredili v neko vrsto radio aparatov. Namesto neprijetnega bučanja »kapa« emitira glasbo, meteorološka poročila, novice ali praktična navodila za gospodinje, odnosno šest različnih radio programov, ki jih lahko po želji izberemo s pritiskom na gumb.

FILM

Videli bomo: ***MIHAEL STROGOV***

Na nedavnem filmskem festivalu v Puli so vrteli tudi film francosko-jugoslovanske koprodukcije. To je film po romanu znanega francoskega pisca avanturističnih del Julesa Verna »Carski sel«. Knjigo poznamo tudi v slovenskem prevodu. Pred vojno jo je izdala Mohorjeva družba, zato je zgodba poznana širokim plastem podeželskega prebivalstva prav tako kot drugim.

Ker o filmu samem in njegovi vrednosti za sedaj še ne moremo govoriti, sporočamo nekatere druge zanimivosti. Skoraj vsi zunanji posnetki in množične scene so posnete pri nas. Pri snemanju je sodelovalo precejšnje število naših pripadnikov vojske. Glavni vlogi podajata znani Curd Jürgens in italijanska igralka hrvaške narodnosti Silvija Koscina.

Znana italijanska igralka Gina Lollobrigida, ki je poročena z dr. Škofičem, je rodila sinčka.

FILMSKI BAROMETER

ŽONGLER

Režiser je s prefinjeno natančnostjo ustvaril čudovito delo, ki pa si ga brez sijajne igre Kirk Douglasa skoraj ne moremo prav zamišljati. Da, vojna! V vsakem pogledu se čuti, v vsaki kretnji, besedi. Prikazani so sicer Izraelci, toda to ni važno; vojne grozote pozna vse človeštvo, zato je film tako občečloveški in ne samo »izraelski«.

ŠTIRJE JEZDECI

Tako banalne, dolgočasne in bedaste štorije v Celju že dolgo časa nismo imeli »čast videti«. Je triumf cenenosti in igralskega amaterizma in... sicer pa je o filmu, ki je brez vseh, še tako neznatnih kvalitet (ljubitelji pretepov naj mi oproste), nesmiselno govoriti. Edino prijetno presenečenje so bili gledalci, za katere sem doslej mislil, da jim občutno primanjkujejo dobri živci in potrpežljivost. Prepričal sem se ravno o nasprotnem — niti eden ni zapustil dvorane pred koncem!

PREHOD ČEZ REKO JANG-CE

je kot umetniški film slab, ne smemo pa prezreti njegovih edinstvenih dokumentarnih vrednot, ki nam na malce prepočasen a vendar zanimiv način prikažejo kitajsko pokrajino, življenje, čustvovanje in veličastne osvobodilne boje daljnega, prijateljskega ljudstva. Kitajska kinematografija je še mlajša od naše, zato ni čudno, če so pomankljivosti tako podobne našim. Vendar sem prepričan, da bo kitajski film že našel »pravo« pot.

CASTA DIVA

je tehnično zelo dober in navsezadnje tudi prikupen film. Povede nas v idealizirani »svet umetnikov«, nekakih nadljudi, ki kakor mesečniki hodijo med kordoni lepotic in — sanjajo. Zanimivo je, da so si vse italijanske »biografije« velikih skladateljev v glavnih obrisih tako čudovito podobne. Kdo bi jim zameril; kar spomnimo se, kako si na primer Slovenci zamišljamo »svetega« Prešerna. Vedeti pa moramo, da je »Casta Diva« samo okvir za čudovito glasbo N. Paganinija, V. Bellinija in G. Donizettija, ki je večini gledalcev (upajmo) pomenila več, kot vsi ostali deli filma skupaj.

POLETNO POTOVANJE

Če rečemo, da je to samo reklama, sijajna, prefinjena in naravnost mojstrsko dovršena, ne povemo vsega. Katherine Hepburn nam pove še mnogo več.

AFRIŠKA KRALJICA

je eden najboljših ameriških filmov zadnjih let. Katherine Hepburn in Humprey Bogart (letos spomladi je umrl) sta za svojo izvrstno igro upravičeno požela pohvale z vseh koncev sveta; tudi »Oskar« jima ni ušel. Na žalost se je filmski trak na dolgi poti do »Letnega kina« že tako raztrgal, da gledalec ne more dobiti prave podobe o vrednosti